

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Острозька академія»
Економічний факультет
Кафедра фінансів, обліку і аудиту

Кваліфікаційна робота

на здобуття освітнього ступеня магістра

на тему: **«Особливості обліку та аналізу основних засобів
будівельного підприємства»**

Виконала:

студентка 2 курсу, групи МОА-61
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Сапуга Надія Петрівна

Керівник: доктор економічних наук, професор
Кривицька Ольга Романівна

Рецензент: доктор економічних наук, професор
Антонюк Олена Ростиславівна

«РОБОТА ДОПУЩЕНА ДО ЗАХИСТУ»

Завідувач кафедри фінансів, обліку і аудиту

_____ (проф., д.е.н. Мамонтова Н.А.)
(підпис)

Протокол № _____ від « _____ » _____ 2022 р.

Острог, 2022

ANNOTATION
qualification work
to obtain a master's degree

Topic: « Features of accounting and analysis of fixed assets of a construction enterprise»

Author: Nadiia Sapuha

Academic supervisor: Doctor of Economic Sciences, Professor Olha Kryvytska

Protected by "....."..... 2022.

Summary of the work: *In market conditions, construction, like all branches of the production sphere, acquires a new economic meaning associated with the free dynamics of capital and the activity of each property object. At the current stage, the effective use of production resources is one of the important problems of the future development of the construction industry. The problems of accounting for fixed assets in the conditions of economic reform are becoming particularly relevant in connection with the need for investors and other interested users to obtain accurate and reliable information about the state and efficiency of the use of fixed assets.*

The first chapter of the work deals with the theoretical foundations of accounting, analysis and auditing of fixed assets. Issues of the essence of fixed assets, regulatory and legal regulation and tasks of accounting and analysis of fixed assets, basics of auditing of fixed assets are covered.

In the second part of the work, the practice of primary, analytical and synthetic accounting of the company's fixed assets was investigated, as well as an analysis of the fixed assets of the construction company JSC "Trest Zhitlobud - 1" was carried out.

The third chapter outlines the prospects for accounting, analysis and auditing of fixed assets of a construction enterprise, namely: the application of accounting and analytical support in the management system of fixed assets of an enterprise, directions for improving the audit of fixed assets of construction enterprises, the use of computer technologies for the automation of accounting and auditing on the enterprise.

Keywords: *accounting policy, accounting standards, fixed assets, document flow, accounting, primary accounting, synthetic accounting, analytical accounting, analysis, structure, fund return, fund armament, fund capacity, efficiency, accounting and analytical support, audit.*

_____Nadiia SAPUHA

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1.....	7
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	7
1.1. Сучасне трактування поняття «основні засоби».....	7
1.2. Нормативно-правове регулювання та завдання обліку і аналізу основних засобів.....	14
1.3. Аудиторська перевірка основних засобів підприємства	19
РОЗДІЛ 2	
ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ АТ«Трест Житлобуд - 1»	30
2.1. Первинний облік основних засобів підприємства	30
2.2. Синтетичний та аналітичний облік основних засобів	45
2.3. Аналіз основних засобів АТ «Трест Житлобуд - 1»	54
РОЗДІЛ 3.....	64
ПЕРСПЕКТИВИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	64
3.1. Застосування обліково-аналітичного забезпечення в системі управління основними засобами будівельних підприємств	67
3.2. Напрями вдосконалення аудиту основних засобів будівельних підприємств	70
3.3. Застосування комп'ютерних технологій для автоматизації бухгалтерського обліку і аудиту на будівельному підприємстві.....	77
ВИСНОВКИ	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	86
ДОДАТКИ... ..	99

ВСТУП

Будівництво - галузь матеріального виробництва та народного господарства, де створюються локально закріплені (нерухомі) основні засоби народного господарства виробничого і невиробничого призначення як готова будівельна продукція. За своєю організаційною побудовою будівельна галузь - це єдиний будівельний комплекс країни.

Значення і роль будівельної галузі визначаються її участю в розширеному відтворенні основних засобів усіх галузей народного господарства країни, удосконаленні галузевої структури та розміщенні підприємств, залученні у виробництво заново відкритих природних ресурсів, комплексному розвитку економіки країни, економічних районів, реалізації програм у галузі містобудівництва, забудови сіл, створенні бази для матеріального та культурного рівня життя народу. Будівництво за низкою ознак значно відрізняється від інших галузей економіки. Ця галузь характеризується різноманітною структурою підрядних будівельних організацій і підприємств, високим рівнем їх спеціалізації та кооперації. Вона є однією з найбільш високо монополізованих галузей у структурі народного господарства України. За обсягом продукції, яку виробляють, та кількістю зайнятих працівників галузь будівництва займає майже десяту частину економіки України.

В умовах ринку будівництво, як і всі галузі виробничої сфери, набуває нового економічного змісту, пов'язаного з вільною динамікою капіталу та діяльністю кожного об'єкта власності. На зміну вертикальним галузевим зв'язкам, що переважали в адміністративно-плановій економіці, приходять горизонтальні зв'язки інвесторів. Тому будівництво як економічний процес - це безперервна інвестиційна діяльність власників капіталу протягом життєвих циклів будинків або споруд, у зведення яких цей капітал був вкладений.

Основною умовою закріплення тенденції стабілізації і подальшого стійкого розвитку будівельної галузі України є підвищення ефективності використання виробничих ресурсів, які відображають максимально можливу здатність сфери

будівельного виробництва з випуску продукції і виконання будівельно-монтажних робіт на основі збалансованого розвитку всіх його сфер, ефективного використання усіх видів ресурсів, оптимальних темпів оновлення виробничого апарату. Вони відображають досягнутий технологічний рівень виробництва і ступінь відповідності механізму управління цією сферою. На сучасному етапі ефективне використання виробничих ресурсів є однією із важливих проблем перспективного розвитку будівельної галузі. Це визначається низкою обставин, зокрема: залученням в обіг нових видів ресурсів; виникненням негативних економічних тенденцій, що викликали зниження фондівіддачі та зростання фондомісткості продукції, сповільнення темпів зростання внутрішнього валового продукту, національного чистого доходу від реалізації продукції; зниженням продуктивності праці; низьким рівнем завантаження виробничого персоналу; повільним освоєнням досягнень новітніх технологій, насамперед нової техніки та ресурсозберігаючих технологій. Необхідність розв'язання цих взаємопов'язаних проблем потребує пошуку шляхів розроблення, обґрунтування і втілення різноманітних наукових, господарських та інженерних заходів, спрямованих на виявлення й приведення в дію усіх резервів ефективності використання основних засобів, матеріальних та трудових ресурсів підрядних будівельних організацій, що підвищить їхню конкурентоспроможність на ринку будівельної продукції.

Проблеми обліку основних засобів в умовах реформування економіки набувають особливої актуальності в зв'язку з потребою отримати інвесторами та іншими зацікавленими користувачами точної і достовірної інформації про стан і ефективність використання основних засобів. Крім того, бухгалтерський облік в будівництві відрізняється від обліку в інших галузях народного господарства технологічними особливостями, структурою управління та ціноутворенням. Саме цим зумовлена актуальність обраної теми.

Значний внесок у розробку теоретичних основ обліку основних засобів внесли роботи М.Т. Білухи, Ф.Ф. Бутинця, А.М. Герасимовича, С.Ф. Голова, В.П. Завгороднього, В.Г. Лінника, Ю.І. Осадчого, В.М. Пархоменка, М.С. Пушкаря, В.В. Сопка, Н.М. Ткаченко та інших вчених-економістів. Отримані результати

теоретичних і практичних розробок із проблем удосконалення обліку основних засобів мають велике значення для розвитку вітчизняної теорії обліку.

Безпосередньо проблемами обліку в будівництві займалися такі науковці як: Чалий І., Краєва Я. В., Задорожний М.В. та інші. Однак деякі моменти ведення обліку потребують подальшого дослідження.

Актуальність теми полягає в тому, що основні засоби є важливою не тільки економічною, але й обліково-аналітичною категорією, яка істотно впливає на обсяги та динаміку прибутку. Створення системи господарювання зумовлює необхідність розвитку однієї із основних ділянок обліково-аналітичного процесу - обліку основних засобів.

Метою дослідження є розробка пропозицій щодо визначення перспектив обліку, аналізу та аудиту основних засобів будівельного підприємства на основі вивчення теоретичних та практичних аспектів обраної проблематики.

Для досягнення мети визначені такі завдання:

- дослідити сутність основних засобів;
- розглянути нормативно-правове регулювання та завдання обліку і аналізу основних засобів;
- визначити основні елементи аудиторської перевірки основних засобів;
- визначити основи первинного обліку основних засобів будівельного підприємства;
- з'ясувати основи синтетичного та аналітичного обліку основних засобів будівельного підприємства;
- здійснити аналіз основних засобів будівельного підприємства;
- окреслити перспективи обліку, аналізу та аудиту основних засобів будівельного підприємства.

Об'єктом дослідження основні засоби будівельного підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних засад пов'язаних із обліком, аналізом та аудитом основних засобів АТ «Трест Житлобуд 1».

Для досягнення мети кваліфікаційної роботи в процесі дослідження організації й методики бухгалтерського обліку та аналізу операцій з обліку основних засобів на АТ «Трест Житлобуд 1» застосовувався комплекс загальнонаукових методів. Були використані методи індукції, дедукції - при дослідженні теоретичних питань бухгалтерського обліку основних засобів; аналізу і синтезу - для виявлення спільних та відмінних рис у наукових підходах до обліку основних засобів; спостереження та порівняння - для визначення стану обліку господарських операцій підприємства; абстрактно-логічний метод і метод причинно-наслідкового зв'язку, а також метод аналогії - для удосконалення методики бухгалтерського обліку і аналізу основних засобів підприємства; аналіз коефіцієнтів – для формування критеріїв оцінювання ефективності фінансово-господарської діяльності досліджуваного підприємства.

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи є законодавчі та нормативно-правові акти України з питань бухгалтерського обліку операцій з основними засобами, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених із питань обліку й аналізу основних засобів, матеріали науково-практичних конференцій, дані бухгалтерського обліку та фінансової звітності АТ «Трест Житлобуд 1».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1. Сучасне трактування поняття «основні засоби»

Одним із напрямів покращення роботи підприємств та способом розв'язання проблем є раціональне використання основних засобів, які формують матеріально-технічну базу та на підставі аналізу їх стану можна говорити про доцільність впровадження новітньої техніки, технологій. Відповідно зростає роль процесу формування, використання, відтворення, вибуття основних засобів, оскільки раціональність даних процесів забезпечить зростання конкурентоспроможності підприємств, фінансових результатів діяльності. Саме використання основних засобів впливає на продуктивність праці, якість продукції та послуг, виробничі потужності, доходи підприємств і тому доцільно аналізувати стан основних засобів, раціонально їх використовувати.

Крім того, на використання основних засобів впливають фактори зовнішнього та внутрішнього середовища, що можуть позначитися на їх стані, кінцевих результатах діяльності підприємств, стратегічних можливостях, напрямках діяльності. Оскільки використання основних засобів впливає на ефективність виробничої діяльності, то відповідно існує потреба в управлінні основними засобами, що є передумовою підвищення ефективності їх використання, визначення оптимальних термінів служби, прийняття рішень щодо оновлення зношених основних засобів, що забезпечить зростання виробничих потужностей підприємств будівельної галузі. Для більшості підприємств будівельної галузі питання управління основними засобами є доволі складним та залежить від амортизаційної політики, організації використання основних засобів, рішень керівництва. Тому, існує потреба в дослідженні сутності основних засобів та управління основними засобами, як основи забезпечення їх ефективного

використання, скорочення витрат, максимізації результатів діяльності підприємств, успішності функціонування протягом тривалого періоду.

Думки вчених щодо трактування поняття —основні засоби наведено у Додатку В 1. Більшість науковців керується визначенням, наведеним у П(С)БО 7 «Основні засоби», в якому під основними засобами розуміють матеріальні активи, які підприємство/установа утримує з метою використання їх у процесі виробництва/діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) [8].

Слід зазначити, що проблема не у використанні того чи іншого терміна, а значно глибша - в економічній сутності зазначених понять, які при наявності спільних рис не можна ототожнювати. Не зупиняючись детально на відмінностях між вищезазначеними термінами, наведемо лаконічну й змістовну думку вченого В. Г. Андрійчука [28, с. 3], який простежує цю відмінність через категорію —знос. Так, автор пише з цього приводу: «... «фонди» не зношуються, а зношуються матеріально-речові елементи: «засоби праці»; «... фонди - це вже грошовий вираз засобів виробництва».

Сучасні економісти стверджують, що якісна відмінність цих категорій полягає в тому, що основні засоби є майном, яке має споживчу вартість і вартість, тобто ця категорія виражає речові елементи процесу праці. Основні засоби - це суто вартісна категорія, що відображає у грошовому виразі кошти, витрачені на засоби праці [73].

Вважаємо, що термін «основні засоби» більше вживається у політекономії та економічній теорії, тоді як термін «основні засоби» є характерним для прикладної економіки.

У цьому контексті слушно зазначає О. А. Кравченко [56, с. 29], що економічна природа основних засобів визначається тими конкретними умовами в яких вони експлуатуються, а також тим яким способом надійшли на підприємство: вироблені, придбані, отримані безоплатно, взяті в лізинг чи орендовані. Водночас вважаємо за

доцільне виділити такі характерні риси використання основних засобів у процесі їхньої експлуатації як об'єкта бухгалтерського обліку й аналізу:

- експлуатація основних засобів повинна приносити економічні вигоди;
- вартість основних засобів може бути достовірно визначена та повинна бути більшою від встановленого законодавчо обмеження;
- тривалість експлуатації повинна бути більшою від встановленої законодавчо (1 рік або операційний цикл);
- експлуатація у процесі виробництва або під час здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій підприємства;
- вартість у процесі експлуатації поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом, що в бухгалтерському обліку проявляється через нарахуванням амортизації.

Слід зазначити, що в різних країнах наявні різні підходи до встановлення критеріїв визнання основних засобів: у 88 % розглянутих країн виділяють такий критерій як наявність матеріально-речової форми; у 77 % - встановлюють мінімальний термін та сферу використання; у 22 % країн встановлюють мінімальну вартісну межу, мету використання та здатність активу приносити економічні вигоди [75, с. 117].

Рада із стандартів бухгалтерського обліку (FASB) [76, с. 269] виділяє такі критерії визнання основних засобів для відображення їх у фінансовій звітності:

- визначення (об'єкт відповідає визначенню елемента фінансової звітності);
- вимірність (має характерну ознаку, яку можна оцінити (виміряти) з достатнім ступенем вірогідності);
- релевантність (інформація може вплинути на рішення користувачів);
- надійність (інформація є достовірною, нейтральною та є можливість її перевірки).

Щодо вартісної межі, то слід враховувати, що під впливом інфляційних процесів цей критерій може змінюватись із зазначенням відповідних змін у законодавстві.

Незважаючи на суттєве наближення вимог Податкового кодексу України до вимог П(С)БО 7, наявною є розбіжність щодо критеріїв визнання основних засобів, які є об'єктами соціально-культурного призначення (невиробничих).

Так, при визначенні суті основних засобів у Податковому кодексі України [4] вказано, що основними засобами є матеріальні активи, які призначені для використання у господарській діяльності, водночас не визнаються для цілей податкових розрахунків неvirобничі основні засоби.

Вивчення законодавства свідчить про суперечливість такої позиції, так як у Господарському кодексі України [2] під господарською діяльністю розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність. А також вказано, що господарська діяльність може здійснюватись для досягнення не тільки економічних, а й соціальних результатів.

Незважаючи на те, що об'єкти соціально-культурного призначення не беруть прямої участі у виконанні основної діяльності будівельних підприємств, вони прямо впливають на мотивацію і продуктивність праці персоналу, який бере у ньому участь.

Тому доречним вбачається застосування однакового підходу до нарахування амортизації та можливостей оновлення всіх основних засобів незалежно від характеру виконуваної ними функції у діяльності будівельних підприємств.

Отже, з метою забезпечення єдності фіскального й облікового підходів до визнання об'єктів основних засобів доцільно для цілей податкових розрахунків всі основні засоби розглядати як такі, які використовуються в господарській діяльності, а отже, прямо чи опосередковано приносять економічні вигоди.

Для розв'язання проблеми усунення протиріч, які мають місце в процесі дослідження нормативно-правової бази для регулювання обліково-аналітичного забезпечення процесу експлуатації основних засобів, важливе значення має дослідження складових самого поняття процесу експлуатації із врахуванням строку

корисного використання останніх, який повинен бути більшим одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).

Такий підхід є досить вузьким та доречним для використання тільки в цілях нарахування амортизації на об'єкт основних засобів.

На даний час визначення терміну щодо строку корисного використання наведено у П(С)БО 7 [8], де вказано, що це - очікуваний період часу, протягом якого необоротні активи будуть використовуватися підприємством або з їх використанням буде виготовлено (виконано) очікуваний підприємством обсяг продукції (робіт, послуг). Однак окремі науковці, зокрема Г. А. Велш, Д. Г. Шорт стверджують, що «строк корисного використання активу має визначатися кожним власником окремо. Поточний власник активу визначає його строк корисної служби згідно зі своїми особистими планами щодо цього активу, а не відповідно до можливого чи прийнятого строку корисного використання цього активу усіма його потенційними власниками» [73, с. 427].

Враховуючи наявне розмаїття підходів і визначень, необхідно проаналізувати досліджуване поняття в роботах вчених зі сфери бухгалтерського обліку та економіки підприємств з метою випрацювання найбільш відповідної економічному змісту досліджуваної дефініції.

Вони найактивніше досліджують це поняття, оскільки основними нормативними актами, що регулюють облік основних засобів в Україні, є: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [8] та Податковий кодекс України [4]. Підходи до трактування сутності основних засобів в українському законодавстві є наближеними до тлумачення цього терміна за Міжнародними стандартами фінансової звітності (IAS) 16 «Основні засоби» [6].

Як стверджують Є.С. Пиріжок та Н.Т. Кулікова, визначення основних засобів дуже різнилося в П(С)БО 7 та вітчизняному законодавстві. По-перше, головна відмінність полягала в тому, що розглядалось поняття «основні засоби» замість засобів; подруге, різнилась грошова межа зарахування до складу основних засобів об'єктів. У Податковому кодексі вибір зроблено на користь «основних засобів», що свідчить про його наближеність до положень бухгалтерського обліку. Проте, на

думку названих науковців, таке наближення не є повним, адже грошове обмеження зарахування до складу основних засобів залишилося, хоча й зросло від 1000 грн до 2500 грн., потім до 6000 грн., наразі 20000 грн.

Порівнюючи дефініції, представлені в П(С)БО та Міжнародних стандартах фінансової звітності, можна зробити висновок про їх подібність, зумовлену тим, що під час написання українських стандартів бухгалтерського обліку міжнародні документи використовувались як основа [6, с. 398].

Як трактує С.В. Ткачук, поняття «основні фонди» та «основні засоби» в економічній літературі не мають принципових відмінностей - вони є більш чи менш повними і практично дублюють визначення, наведені в законодавчих актах, але при цьому не наголошується різниця між основними засобами, основними засобами, основним капіталом [79, с. 141]. Коли автори порушують питання фінансів та фінансово-економічного аналізу, то йдеться про основні засоби та основний капітал, а якщо мова про економіку підприємств, то автори застосовують, як правило, термін «основні засоби». Низка праць висвітлює відмінності між основними засобами та основними засобами, які практично зводяться до того, що терміни майже однакові, але в бухгалтерському обліку та звітності використовують термін «основні засоби» [78, с. 11; 34, с. 225].

Дослідники визначають сутність основних засобів як об'єкта бухгалтерського обліку, при цьому потрібно також враховувати критерії їх визначення, тобто те, що вони ще є активами підприємства. Через відносну новизну цих понять в економічній літературі відсутнє їх чітке трактування. Так, на думку О.А. Наумчук, для уточнення критерію економічної вигоди від об'єкта в Законі «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» доцільно розкрити способи отримання підприємством майбутніх прибутків від використання основних засобів, а саме: їхню участь окремо або разом з іншими активами у виробництві продукції або наданні послуг; можливість обміну на інші активи; погашення ними зобов'язань підприємства; розподіл між власниками підприємства [50, с. 372].

Для потреб бухгалтерського обліку об'єкт основних засобів визнається

активом, коли існує ймовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з використанням цього об'єкта, а його вартість може бути достовірно визначена. В таблиці 1.2 представлено порівняльну характеристику податкового та бухгалтерського законодавства щодо визнання основних засобів.

Таблиця 1.2

Порівняльна характеристика податкового та бухгалтерського підходів
щодо визнання основних засобів

Ознака	Бухгалтерський облік	Податковий облік
Матеріальність	«Основними засобами є лише матеріальні активи».	«Основними засобами є лише матеріальні активи».
Підконтрольність	«Активи - ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання котрих, як очікується, приведе до отримання економічних вигід у майбутньому».	Платник податку на прибуток фактично є власником основних засобів.
Строк корисного використання	«Строк корисного використання з дати введення в експлуатацію повинен перевищувати рік (або операційний цикл, якщо він триваліший за рік)».	«Строк корисного використання з дати введення в експлуатацію повинен перевищувати рік (або операційний цикл, якщо він триваліший за рік)».
Призначення	«З метою використання їх у процесі виробництва/діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій».	«До основних засобів відносять лише ті об'єкти, які суб'єкт господарювання планує використувати у власній господарській діяльності».
Вартісна межа	Не передбачена.	«Основні засоби - матеріальні активи, вартість яких перевищує 6 000 гривень».

З даних таблиці 1.2 видно, що такі ознаки основних засобів, як матеріальність та строк корисного використання, в бухгалтерському та податковому законодавстві є повністю тотожними. Водночас доцільно звернути увагу на такий об'єкт основних засобів, як земельні ділянки. Цьому об'єкту основних засобів властива

уречевлена форма, ділянка виступає в ролі фактору виробництва, який має свої особливості: здатність до відтворення, родючість, територіальна обмеженість. У своїй сукупності вони забезпечують їх цінність для суб'єкта господарювання, тобто для цього об'єкта основних засобів така ознака, як строк корисного використання, фактично не застосовується.

1.2. Нормативно-правове регулювання та завдання обліку і аналізу основних засобів

Формування та розкриття обліково-аналітичної інформації щодо основних засобів пов'язані з розв'язанням складних питань практичного і теоретичного характеру. Надання користувачам правдивої та неупередженої інформації для прийняття економічних рішень безпосередньо впливає на управління господарськими процесами, у тому числі і операціями з основними засобами [90, с. 779]. Тому виникає необхідність дослідження особливостей методики та організації обліку основних засобів на підприємствах України в умовах постійного удосконалення законодавчо-нормативної бази та використання комп'ютерних технологій.

Важливим регулятором ведення обліку основних засобів та складання звітності є нормативно-правове регулювання. Нормативно-правову базу можна представити як чотирирівневу систему, яку зображено на рис.1.1.

Доцільно зазначити, що методологічні засади обліку основних засобів викладено в положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку, методичних рекомендаціях та в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16.07.1999 р. № 996-XIV.

Наказ про облікову політику є основним документом, що визначає способи ведення бухгалтерського обліку основних засобів, які використовуються при відображенні господарських операцій (первинне спостереження, вартісне вимірювання, поточне групування і підсумкове узагальнення фактів господарської діяльності).



Рис. 1.1. Система регулювання обліку і звітності основних засобів

Цей документ є елементом системи нормативного регулювання бухгалтерського обліку й формується відповідно до чинних нормативних документів в області бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Обліковою політикою визначаються не тільки організація й методологія бухгалтерського обліку основних засобів, а й затверджуються заходи щодо оптимізації господарської діяльності.

У наказі про облікову політику підприємства, як правило, по відношенню до основних засобів визначають наступне:

1. Що є об'єктом основних засобів на підприємстві.
2. Порядок визначення ліквідаційно вартості основних засобів.
3. Методи нарахування амортизації основних засобів.
4. Порядок встановлення строку корисного використання (експлуатації) основних засобів.
5. Порядок й умови переоцінки основних засобів.

Організація бухгалтерського обліку на підприємствах регламентується рядом законодавчих актів. Важливим актом є Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». Цей закон визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні. Згідно даного документу бухгалтерський облік є обов'язковим видом

обліку, який ведеться підприємствами, так як фінансова, податкова, статистична та інші види звітності, що використовують грошовий вимірник, ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку. Питання організації бухгалтерського обліку на підприємстві, відповідальність за правильність його ведення несе власник або уповноважений орган, який здійснює керівництво підприємством відповідно до законодавства та установчих документів [3].

В зв'язку з реформуванням системи бухгалтерського обліку Міністерством фінансів України було затверджено План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Для обліку основних засобів у Плані передбачено рахунок 10 «Основні засоби» і ряд субрахунків [18].

Крім цього затверджено інструкцію про застосування плану рахунків [19]. Вона спрямована на забезпечення єдності відображення однорідних за змістом господарських операцій на відповідних синтетичних рахунках і субрахунках. В інструкції наведено коротку характеристику і призначення синтетичних рахунків і субрахунків, типову схему реєстрації та групування інформації про господарські операції.

Значна роль відводиться П(С)БО. Для обліку основних засобів передбачений П(С)БО 7 «Основні засоби». Це положення визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби та інші необоротні матеріальні активи, а також розкриття інформації про них у фінансовій звітності [8]. П(С)БО 7 містить вимогу класифікації основних засобів на дев'ять груп. Одним із основних і значущих термінів стандарту є поняття «справедлива вартість». Від правильності визначення справедливої вартості залежить первинна вартість основних засобів, придбаних внаслідок бартерних операцій, одержаних безоплатно або у рахунок внеску до статутного капіталу.

Новим у П(С)БО 7 є те, що первинна вартість об'єктів основних засобів, зобов'язання за якими виражені загальною сумою, визначається розподілом цієї суми пропорційно до справедливої вартості окремого об'єкта основних засобів.

Крім цього П(С)БО 7 пропонує п'ять методів амортизації, а також дозволяє застосовувати норми і методи нарахування амортизації, передбачені податковим законодавством.

На підприємстві керуються Інструкцією по журнально-ордерній формі обліку [21]. Проте наказом Міністерства фінансів України від 29 грудня 2000 р. № 356 затверджені Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку [23]. Прийняті Методичні рекомендації є важливим кроком виконання заходів з реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів фінансової звітності.

Методичними рекомендаціями передбачено складання журналів, відомостей, Головної книги, таблиці аналітичних даних, аркушів-розшифровок.

Основним засобам на підприємстві відводиться важлива роль, а тому необхідно контролювати їх надходження і вибуття. Основним документом, яким визначено завдання економічного контролю, його органи, права і обов'язки посадових осіб, які здійснюють функції економічного контролю ревізійних комісій є Постанова КМ України від 21.05.2014 №236 «Про Державну фіскальну службу України» [5].

Перед бухгалтерським обліком основних засобів стоїть низка завдань, які по-різному оцінюються авторами. Більше того, в історичному плані завдання бухгалтерського обліку основних засобів постійно змінювалися, що визначалося зміною економічної ситуації та політичної системи в країні. Не зважаючи на це, до таких завдань найчастіше відносять наступні:

- контроль та зберігання основних засобів;
- своєчасне та правильне документальне оформлення й відображення в обліку надходження, внутрішнього переміщення (зі складу в цех, з цеху в цех, з цеху на склад, зі складу на склад, з відділу у відділ тощо), ефективного використання, вибуття (ліквідація, безкоштовна передача, реалізація) основних засобів;
- своєчасне (щомісячне) відображення в обліку зносу (амортизації) основних засобів;

- відображення в обліку витрат на ремонт основних засобів;
- виявлення зайвих та морально застарілих основних засобів;
- визначення результатів від ліквідації, а також збитків від списування не повністю амортизованих об'єктів основних засобів.

Поінформованість про наявність основних засобів та постійний контроль за їх ефективним використанням мають важливе значення для управління виробничою діяльністю кожного підприємства. Ефективність використання основних засобів залежить від організації своєчасного одержання надійної і повної облікової інформації. Саме у цьому зв'язку зростає роль та значення бухгалтерського обліку як однієї з найважливіших функцій управління. Однак дані бухгалтерського обліку та їх використання в управлінні будуть недостатніми без їх відповідного аналізу.

Сучасний високий технічний рівень виробництва величина та прогресивність основних засобів, їх технічний стан значною мірою визначають потенційні можливості виробництва, його потужність. Відповідно до цього твердження впливає потреба в аналізі забезпеченості виробництва основними засобами, їх технічного стану і використання, а також оцінці їх впливу на зростання обсягу продукції, зниження собівартості продукції і, як наслідок, збільшення прибутку від реалізації продукції.

В переважній більшості підручників з аналізу основними завданнями аналізу основних засобів виокремлюють наступні:

- оцінка забезпеченості підприємства та його структурних підрозділів основними засобами - відповідність величини, складу і технічного рівня основних засобів потребам в них;
- з'ясування технічного стану основних засобів;
- визначення ступеню використання основних засобів і факторів, що впливають на його рівень;
- оцінка ступеня використання виробничої потужності, площ та устаткування.

Відповідно до наведених завдань аналіз основних засобів проводиться за

такими напрямками:

- оцінка динаміки та структури основних засобів;
- дослідження наявності, стану, прогресивності та інтенсивності оновлення основних засобів;
- аналіз ефективності використання основних засобів, виробничих потужностей, площ і обладнання;
- аналіз рентабельності основних виробничих засобів;
- з'ясування резервів збільшення випуску продукції та підвищення рівня інших показників за рахунок кращого використання засобів праці.

Джерелом вихідної інформації для аналізу основних засобів є фінансова звітність підприємства та реєстри бухгалтерського обліку.

1.3. Аудиторська перевірка основних засобів підприємства

Одним із найважливіших чинників, які впливають на результати діяльності кожного підприємства, є наявність основних засобів, без яких неможливо уявити виробництво продукції (товарів, послуг). Тому якісний аудит основних засобів є безперечно необхідним для кожного господарюючого суб'єкта. Так, абсолютна неліквідність - явище суто теоретичне, адже у випадку повної ліквідації суб'єкта господарювання його майно підлягає продажу за грошові кошти, хоча й не на вигідних умовах, тобто зі значними втратами.

Виконання аудиторської перевірки - це фактично застосування на практиці всіх знань, якими оволодіває аудитор, вивчивши норми, в першу чергу, Міжнародних стандартів аудиту, а також всіх нормативно-правових документів, якими слід керуватися при здійсненні будь-якої господарської діяльності, в т.ч. аудиторської діяльності.

Аудитору при проведенні аудиту основних засобів необхідно пам'ятати, що основні засоби - це матеріальна основа (база) будь-якої підприємницької діяльності. Без основних засобів (власних чи орендованих) не може здійснюватися

ні один господарський процес. Природно, що порядок обліку основних засобів, як для цілей фінансової звітності, так і для оподаткування, є серйозною методологічною проблемою. Надто сильно впливають встановлені державою і самим підприємством «правила гри» на суму податків, ціноутворення, капітальні інвестиції, фінансовий результат господарювання і в цілому на економічну політику підприємства.

Пропонуємо відповідно до вимог МСА такий перелік питань, відповіді на які слід знайти обов'язково незалежно від того, про аудит якої ділянки йдеться, зокрема про аудит основних засобів:

1. Слід чітко розуміти мету проведення аудиту даної ділянки;
2. Виходячи із загальної мети необхідно сформулювати основні завдання, що стоять перед аудитором при проведенні аудиту даної ділянки;
3. З урахуванням певної мети і поставлених завдань важливо виділити окремі об'єкти аудиту в межах визначеного завдання;
4. Будь-яка аудиторська перевірка, а в особливості завдання з надання впевненості повинні мати відповідні критерії;
5. Для отримання аудиторських доказів необхідно володіти достатньою і відповідною інформацією, чітко позначити джерела отримання цієї необхідної інформації [46, с. 187].

Мета аудиту основних засобів полягає у висловленні аудитором незалежної професійної думки щодо правильності відображення у звітності підприємства інформації щодо основних засобів. Функціональним завданням аудиторської перевірки основних засобів є одержання аудиторських доказів з метою висловлення незалежної думки стосовного того, що облік відповідає законодавчим і нормативним вимогам, а інформація щодо визначення достовірності відображення в обліку наявності та стану основних засобів, їхньої вартісної оцінки, що міститься у фінансових звітах, є достовірною у всіх суттєвих аспектах.

Виходячи з мети, основними завданнями аудиту основних засобів є:

- 1) контроль за дотриманням чинного законодавства щодо операцій з основними засобами;

2) перевірка правильності документального оформлення операцій, пов'язаних з рухом основних засобів;

3) перевірка правильності визнання, класифікації та оцінки необоротних активів; 4) перевірка фактичної наявності і стану основних засобів;

5) перевірка правильності нарахування амортизації;

6) виявлення фактів неефективного використання основних засобів, реалізації їх за заниженою ціною, заниження оцінки, необґрунтованого списання;

7) оцінка придатності наявних основних засобів для експлуатації;

8) перевірка правильності визначення фінансових результатів від реалізації основних засобів;

9) перевірка відображення в обліку результатів надзвичайних подій, пов'язаних з основними засобами;

10) перевірка правильності проведення індексації, переоцінки основних засобів;

11) перевірка операцій з орендованими і переданими в оренду об'єктами;

12) встановлення джерел фінансування відтворення основних засобів;

13) перевірка правильності списання недоамортизованої частини основних засобів під час їх ліквідації;

14) аналіз показників використання основних засобів.

Методику аудиту основних засобів можна представити як послідовність певних процедур, а саме:

1) дослідження облікової політики підприємства, зокрема щодо основних положень організації обліку основних засобів (визнання, класифікація, оцінка, переоцінка, методи нарахування амортизації тощо);

2) встановлення забезпеченості бухгалтерії підприємства діючими нормативними документами, що регламентують облік основних засобів; типовими первинними документами з обліку основних засобів, регістрами синтетичного і аналітичного обліку, що застосовуються за даною формою обліку. Ця інформація дозволить аудитору скласти загальне уявлення про організацію обліку основних засобів на підприємстві та визначити питання, що вимагають особливої уваги;

3) ознайомлення з даними останньої інвентаризації основних засобів, її результатами та своєчасністю;

4) перевірка наявності наказів керівника про створення на підприємстві постійно діючої комісії зі списання основних засобів, переліку матеріально відповідальних осіб та встановлення наявності договорів про повну матеріальну відповідальність;

5) перевірка наявності картотеки основних засобів, правильності ведення інвентарних карток;

6) встановлення відповідності даних синтетичного та аналітичного обліку і бухгалтерського балансу;

7) встановлення наявності орендованих основних засобів, правильності їх обліку, ознайомлення з договорами оренди (лізингу) основних засобів, що укладені з юридичними і фізичними особами [8, с. 56-78].

Аудит основних засобів здійснюється на таких етапах як: підготовчий; основний; заключний.

На підготовчому етапі аудиторської перевірки при здійсненні загального знайомства з підприємством-клієнтом аудитор з'ясовує склад основних засобів, їх види, рівень забезпеченості підприємства основними засобами, ступінь їх зносу, місцезнаходження, матеріальну відповідальність за них, їх технічні характеристики.

Починаючи перевірку обліку основних засобів, аудитор повинен:

- ознайомитися з обліковою політикою підприємства в частині організації обліку основних засобів у ревізованому звітному періоді, її змінами в порівнянні з попереднім;

- виявити дату проведення останньої інвентаризації основних засобів, її результати;

- перевірити наявність наказів (розпоряджень) про створення на підприємстві постійно діючої комісії зі списання основних засобів, про осіб, відповідальних за збереження основних засобів у місцях їх експлуатації, а також виявити, чи укладено з ними договори про повну індивідуальну матеріальну відповідальність;

- ознайомитись із договорами на оренду основних засобів, укладеними з юридичними і фізичними особами, як зареєстрованими, так і не зареєстрованими підприємцями;

- упевнитися, що бухгалтерія веде картотеку основних засобів (картки форм 03-6 і 03-8) та інвентарні списки форми № 03-9 за конкретними матеріально відповідальними особами в комп'ютерному чи ручному варіантах;

- отримати інформацію (накази, список осіб) про звільнених матеріально відповідальних осіб;

- установити, якою мірою бухгалтерія суб'єкта господарювання забезпечена чинними нормативними документами, які визначають правила ведення обліку основних засобів, зразками форм уніфікованої первинної документації з обліку основних засобів.

Важливою проблемою є оцінка надійності системи внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту (якщо такий є) основних засобів на підприємстві-клієнті. Оцінка системи внутрішнього контролю (СВК) основних засобів може здійснюватися зовнішнім незалежним аудитором за такими напрямками:

- перевірка наявності первинної документації по всіх господарських операціях з основними засобами;
- розподіл функціональних обов'язків посадових осіб, що відповідають за стан та рух основних засобів;
- забезпечення належних умов зберігання та експлуатації основних засобів на підприємстві;
- наявність відповідних дозволів керівництва на здійснення операцій основних засобів;
- періодичне проведення інвентаризації основних засобів;
- належне ведення інвентарного пооб'єктного обліку основних засобів;
- контроль записів у журналі (книзі) обліку руху основних засобів та інші напрями перевірки.

Оцінивши ступінь довіри до системи внутрішнього контролю основних засобів і можливості використання результатів роботи внутрішнього аудитора,

зовнішній аудитор повинен оцінити загальний аудиторський ризик перевірки. Кожній аудиторській перевірці за будь-яких умов притаманний аудиторський ризик, який полягає в тому, що аудитор може скласти аудиторський висновок, який не відповідає дійсному фінансовому стану підприємства. Це означає, що суттєві помилки, які містяться у фінансовій бухгалтерській звітності, можуть залишитись невиявленими аудитором, внаслідок чого викривлюються показники бухгалтерської звітності.

Слід зазначити, що аудиторський ризик визначають за такою формулою:

$$AP = BP \times PK \times PH \text{ (1.1)},$$

де AP - загальний аудиторський ризик;

BP - власний аудиторський ризик;

PK - ризик внутрішнього контролю;

PH - ризик невиявлення помилок.

Ефективність проведення судово-економічної експертизи залежить від правильного використання методів дослідження об'єктів експертизи. В подальшому представимо основні аудиторські процедури, які необхідно застосовувати при аудиті основних засобів.

Основними методами, що використовуються при аудиті основних засобів є перевірка записів або документів, спостереження, запит, підтвердження, перерахунок, опитування, аналітичні процедури, вибіркове дослідження. Перевірка записів або документів - це аудиторські процедури, які складаються з вивчення записів або документів, як внутрішніх, так і зовнішніх, які зберігаються на паперових, електронних або інших носіях інформації. Перевірка записів або документів надає аудитору докази різного ступеня достовірності в залежності від їх характеру і джерела, а також, у випадку внутрішніх документів і записів, в залежності від ефективності процедур контролю за їх створенням [16].

У ході аудиту основних засобів при застосуванні методу перевірки документів аудитор перевіряє документи з надходження основних засобів на підприємство (наприклад, встановлює правильність визначення первинної вартості шляхом перевірки договорів купівлі-продажу, накладних, супровідних документів

та актів прийому-передачі основних засобів тощо), документи з їх руху на підприємстві, ремонту (наприклад, вивчає відомість дефектів, кошторис ремонту тощо), документи зі списання основних засобів (наприклад, акти на списання транспортних засобів, акти на списання основних засобів). Перевірка матеріальних активів - це аудиторські процедури, які полягають у встановленні фізичної наявності активів.

Перевірка матеріальних активів може дати достовірні докази щодо їх існування, але не обов'язково докази прав і зобов'язань або оцінки вартості активів.

Перевірка повинна супроводжуватися наглядом і інвентаризацією. Аудитору необхідно підтвердити наявність основних засобів на певну дату, у той час як за період, який пройшов з моменту складання звітності міг бути рух основних засобів.

Спостереження - це аудиторські процедури, які охоплюють спостереження за процесом або процедурою, яка виконується іншими особами. Спостереження аудитора за здійсненням інвентаризації основних засобів на підприємстві, що перевіряється, дають можливість переконатися в правильності проведення інвентаризації і відображення її результатів в обліку.

Запит - це аудиторські процедури, які полягають в зверненні за інформацією, як фінансовою, так і не фінансовою, до обізнаних осіб суб'єкта господарювання або за його межами. Запити широко застосовуються в ході аудиторської перевірки і часто доповнюють виконання інших аудиторських процедур. Запити можуть бути різного роду: від офіційних письмових запитів до неофіційних усних. При аудиті основних засобів запит доцільно використовувати при необхідності перевірки достовірності формування первинної вартості придбаних або побудованих підрядним способом об'єктів; при переоцінці проведеної професійними оцінювачами.

Підтвердження - це процес отримання інформації щодо пояснень управлінського персоналу або існуючих умов безпосередньо від третіх осіб. Так, наприклад, підтвердженням є акт звірки сум сплачених підприємством постачальникам основних засобів або підрядників, які виконали будівельні роботи і т.и.

Перерахунок - це аудиторські процедури, які полягають у перевірці арифметичної точності документів або записів. Перерахунок можна виконувати із застосуванням інформаційних технологій, комп'ютеризованих методів аудиту тощо. У ході аудиту основних засобів актуальність використання перерахунку полягає в наступному. Можливі математичні помилки при формуванні первинної вартості об'єкта на рахунку 15 «Капітальні інвестиції», при проведенні переоцінки основних засобів, нарахування амортизації, списання та ін. Тому необхідно вибірково провести перерахунок регістрів синтетичного та аналітичного обліку [38].

Опитування керівництва підприємства-клієнта може спонукати аудитора до проведення додаткових аудиторських процедур і застосування інших методів, для отримання даних щодо прогнозованих угод, планів продажу основних засобів, наявності застав або претензій, судових позовів. Для забезпечення повноти одержання інформації аудитором необхідно в окремому листі надати керівництву підприємства-клієнта перелік питань і документів, які йому треба отримати для об'єктивної перевірки обліку основних засобів за звітний період.

Аналітичні процедури - це аудиторські процедури, які складаються з оцінки фінансової інформації шляхом дослідження важливих зв'язків між фінансовими і не фінансовими даними. Аналітичні процедури також охоплюють подальше вивчення певних відхилень і зв'язків, які суперечать іншій релевантній інформації або відрізняються від прогнозованих сум. При аудиті основних засобів виконання аналітичних процедур необхідне, якщо дата звітності, що підлягає підтвердженню, відрізняється від дати присутності аудитора на підприємстві. Крім того, аудитором необхідно провести порівняння залишків регістрів з обліку основних засобів і даних фінансової звітності [38, с. 287-289].

Оскільки перевірка аудитором обліку основних засобів є процесом досить трудомістким і потребує обробки великої кількості інформації, аудитор може застосувати вибіркоче дослідження основних засобів при прийнятному рівні аудиторського ризику.

При аудиті нарахування зносу (амортизації) на основні засоби перевіряється застосування підприємством норм зносу основних засобів відповідно до чинного законодавства; порядку нарахування підприємством зносу (амортизації) основних засобів, застосування прискорених норм амортизації; правильність відображення в обліку зносу основних засобів залежно від форм власності.

В процесі функціонування підприємства важливе значення має проведення інвентаризації. Виконання великого обсягу робіт при знятті фактичних залишків з об'єктів майна є трудомісткою ділянкою, тому що необхідно перевірити десятки і сотні одиниць елементів об'єкту, їх якість і ціну, провести таксування і підрахунки підсумків в інвентаризаційних описах. Довготривала інвентаризація призводить до втоми членів комісії і матеріально відповідальних осіб, а також до помилок і прорахунків. Часто це використовується нечесними матеріально відповідальними особами для приховування недостач і розкрадань. У зв'язку з цим постає проблема використання в процесі інвентаризації наявних на підприємстві обчислювальної техніки і комп'ютерних програм. При комп'ютеризації обліку інвентаризація майна та фінансових зобов'язань зберігає свій зміст, хоча комп'ютеризація вносить певні зміни як до порядку облікового контролю, так і до проведення інвентаризації. На проведення інвентаризаційного процесу в сучасних умовах значно впливає ступінь комп'ютеризації обліку і управління на підприємстві [38, с. 169]

Вибуття основних засобів - перевірка дозволу та порядку ліквідації основних засобів, а також бухгалтерських записів, які відображають ліквідацію, реалізацію, безоплатне передання основних засобів тощо незалежно від форми власності підприємства.

При перевірці ліквідації основних засобів у зв'язку із зносом або пошкодженням розглядаються акти на ліквідацію основних засобів. Слід перевірити чи затверджений відповідний акт керівником підприємства, та чи зроблена відмітка бухгалтерії про фіксацію вибуття інвентарного об'єкта в інвентарній картці.

Перевірка своєчасності і правильності документального оформлення та відображення в бухгалтерському обліку надходження основних засобів.

Невраховані у балансі основні засоби аудитор рекомендує оцінити і оприбуткувати у встановленому порядку. Зокрема, у бухгалтерському обліку здійснити записи за дебетом рахунку 10 «Основні засоби» та кредитом рахунку 746 «Інші доходи» на суму, визначену попередньою оцінкою. На цьому етапі важливою аудиторською процедурою є арифметична перевірка правильності визначення первісної вартості придбаних (створених) основних засобів, керуючись вимогами п. 7-8 П(С)БО 7 «Основні засоби», правомірності включення відповідних витрат, а також визначення первісної вартості безоплатно одержаних основних засобів, отриманих в обмін на подібний або неподібний об'єкт відповідно до вимог п. 10-13 П(С)БО 7 [63].

При перевірці проведення індексації основних засобів перевіряється наявність проведення індексації балансової вартості основних засобів; правильність застосування коефіцієнтів індексації; використання понижуючих коефіцієнтів амортизації основних засобів; порядку відображення в обліку результатів індексації основних засобів.

Необхідно перевірити відображення у відповідних підтверджуючих документах результати переоцінки (актах переоцінки, довідках або розрахунках бухгалтерії, експертних висновках), а також в інвентарних картках обліку основних засобів.

Перевірка порядку відображення ремонту основних засобів включає аудит правильності відображення в обліку витрат на ремонт основних засобів. Аудитору необхідно з'ясувати, чи включено витрати з поліпшення об'єкту, що призводять до збільшення майбутніх економічних вигод, до первісної вартості об'єкта основних засобів (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо). Інші витрати, що здійснюються для підтримання об'єкта в робочому стані, повинні бути віднесені підприємством до складу витрат. При цьому слід пам'ятати про документальне оформлення: повинен бути складений кошторис на проведення ремонтних робіт, і здійснений запис про проведений ремонт в інвентарній картці.

На останньому етапі аудиту основних засобів перевіряють відповідність первинних документів синтетичним регістрам обліку. Для цього звіряються дані

інвентарних карток обліку основних засобів з даними, актів приймання-передачі основних засобів, акти ліквідації, дозволи на реалізацію, журналу-ордеру № 13, Головної книги та фінансової звітності підприємства, балансу-форми № 1.

При перевірці аудитор орієнтується на можливі відхилення в облікових даних, які можуть вплинути на достовірність звітних показників. До типових помилок і відхилень, які можуть бути виявлені у ході аудиту основних засобів належать:

- аналітичний облік основних засобів не ведеться в м інвентарних картках;
- матеріальна відповідальність організується тільки стосовно власних основних засобів оприбуткування основних засобів не по ціні їх придбання;
- невідповідність інформації про наявність основних засобів по даним Головної книги інформації про їх залишки по даним, що нерідко веде до неправильного нарахування амортизації;
- до складу первісної вартості включені витрати по оплаті процентів за кредит;
- відображення в бухгалтерському обліку оприбуткування вузлів, деталей після ліквідації основних засобів;
- неправомірне прискорене нарахування зносу основних засобів;
- використання основних засобів не за призначенням;
- завищення витрат на ліквідацію основних засобів;
- підприємство продовжує нараховувати знос на об'єкти з закінченим строком експлуатації;
- при передачі основних засобів як внесок до статутного капіталу іншого підприємства сума перевищення їх договірної вартості над балансовою нерідко включається до складу витрат майбутніх періодів, а по мірі нарахування дивідендів приєднується до прибутку.

На завершальній стадії аудиту основних засобів на підставі складеної робочої документації аудитор складає аудиторський звіт про стан обліку основних засобів та висловлює свою незалежну думку щодо достовірності, повноти і реальності подання інформації про основні засоби у фінансовій звітності підприємства у аудиторському звіті. Слід підкреслити, що до 01 жовтня 2018 року підсумковий документ за результатами аудиту мав назву - аудиторський висновок.

РОЗДІЛ 2

ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ «Трест Житлобуд - 1»

2.1. Первинний облік основних засобів підприємства

Облік основних засобів здійснюється в натуральних і вартісних показниках. При оцінюванні основних засобів у натуральній формі встановлюється кількість машин, їхня продуктивність, потужність, розмір виробничих площ. Кожний об'єкт основних засобів обчислюється в натуральних одиницях, які характеризують певні його параметри. Ці дані використовуються для розрахунку виробничих потужностей підприємств і галузей економіки, визначення речового складу основних засобів, встановлення шляхів більш раціонального їх використання, складання балансу обладнання, визначення технічного стану основних засобів.

Вартісні показники основних засобів дають змогу визначити загальну суму, знос, нарахувати амортизацію, розрахувати собівартість продукції, рентабельність підприємства. Залежно від характеру, стану основних засобів, часу оцінювання розрізняють такі види достовірності оцінки їх вартості: первісна (історична) собівартість; справедлива вартість; переоцінена вартість; залишкова вартість; вартість яка амортизується; ліквідаційна вартість.

Первісна вартість об'єкта, переведеного до основних засобів з оборотних активів, готової продукції тощо, дорівнює його собівартості, яка визначається згідно з Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» та 16 «Витрати» [13].

Первісна вартість застосовується для оцінювання основних засобів при їх надходженні на підприємство.

Також, існує справедлива вартість, залишкова (балансова), переоцінена, ліквідаційна вартість.

Відображення інформації в обліку про основні засоби розпочинається з моменту їх визнання та оцінки. Оцінка є важливою складовою методу бухгалтерського обліку, адже завдяки їй відбувається вартісне визначення господарських фактів, явищ і процесів. Оцінку використовують як критерій визнання активів та зобов'язань, основу для багатьох принципів бухгалтерського обліку. Принцип історичної (фактичної) собівартості визначає пріоритет оцінки активів, виходячи з витрат на їх виробництво та придбання. Принцип обачності передбачає, застосування в бухгалтерському обліку методів оцінки, які повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства. Крім того, оцінка пов'язана з принципом нарахування і відповідності доходів і витрат, за яким в тому числі і нараховується амортизація основних засобів. Це регулює їх оцінку на дату балансу. Від того, наскільки правильно обраний спосіб оцінки об'єктів бухгалтерського обліку залежить достовірність фінансової звітності й обґрунтованість управлінських рішень на підприємстві. За МСБО 16, собівартість об'єкта основних засобів слід визнавати активом, якщо і тільки якщо є ймовірність, що майбутні економічні вигоди, пов'язані з об'єктом, надійдуть до суб'єкта господарювання та собівартість об'єкта можна достовірно оцінити.

Для цілей бухгалтерського обліку основні засоби класифікуються за певними групами і цим групам, за Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженим Міністерством фінансів України від 30.11.99 р. № 291, встановлені відповідні коди (шифри) [19]: (табл. 2.1).

Відповідно до типової класифікації основні засоби групуються за галузями економічної діяльності, а також, виходячи з їх виробничого призначення та характеру здійснюваних функцій, за видами (групами та підгрупами).

Залежно від характеру участі основних засобів у процесі діяльності вони поділяються на виробничі й невиробничі.

Основні засоби відображаються в бухгалтерському обліку за їхнього первісною вартістю.

Таблиця 2.1

Класифікація основних засобів за Планом рахунків бухгалтерського обліку

Синтетичний рахунок першого порядку		Субрахунки (рахунки другого порядку)		Сфера застосування
Код	Назва	Код	Назва	
<i>Клас 1. Необоротні активи</i>				
10	Основні засоби	101	Земельні ділянки	Усі види діяльності
		102	Капітальні витрати на поліпшення земель	
		103	Будинки та споруди	
		104	Машини та обладнання	
		105	Транспортні засоби	
		106	Інструменти, прилади та інвентар	
		107	Робоча і продуктивна худоба	
		108	Багаторічні насадження	
		109	Інші основні засоби	

Первісною вартістю основних засобів є:

а) для основних засобів, переоцінених (проіндексованих) - відображена в обліку їх відновна вартість, встановлена під час переоцінки (індексації);

б) для основних засобів, споруджених або придбаних у порядку капітальних інвестицій - їхня вартість, що складається:

♦ для будівель і споруд - з витрат на будівельні й монтажні роботи зі створення об'єкта, витрати на проектно-пошукові роботи, а також інших витрат, що підлягають включенню в установленому порядку в інвентарну вартість об'єкта;

♦ для устаткування, що вимагає монтажу, - з витрат з придбання, витрат з доставки, витрат з монтажу та облаштування фундаментів або опор і на проектно-вишукувальні роботи, а також інших витрат, що підлягають включенню в установленому порядку в інвентарну вартість об'єктів;

♦ для устаткування, що не вимагає монтажу, - з витрат на придбання, включаючи витрати з доставки й інші, пов'язані з придбанням цього устаткування, витрати;

в) для об'єктів, що надійшли безоплатно від інших підприємств, - їхня вартість за даними бухгалтерського обліку передавача, вказана в документах про

передавання (для устаткування, що вимагає монтажу), і витрати одержувача з установки);

г) для об'єктів, виявлених інвентаризацією як не оприбуткованих раніше або з інших причин, — за справедливою вартістю;

г) для об'єктів одержаних як внесок у статутний капітал, — за ціною, узгодженою засновниками, виходячи з їхньої справедливої вартості.

Витрати на переміщення на підприємстві інвентарю, устаткування, що не вимагає монтажу (транспортні засоби, недіяльні верстати, машини, будівельні машини й механізми і т. п.), які обліковуються в складі основних засобів, відносяться відповідно на витрати виробництва або реалізації.

Облік основних засобів організовується, як правило, централізовано в бухгалтерії підприємства.

Одиницею обліку основних засобів є окремий інвентарний об'єкт. Це завершений пристрій з усіма пристосуваннями й приладами до нього або окремий конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій, чи відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів одного або різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс - певну роботу тільки в складі комплексу, а не самостійно.

Якщо один об'єкт основних засобів складається з частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожна з них може визнаватися в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів.

Характеристика та склад відповідних інвентарних об'єктів стосовно окремих груп розробляє та встановлює кожне підприємство. Для організації обліку й забезпечення контролю за рухом і збереженням основних засобів кожному інвентарному об'єкту, незалежно від того, знаходиться він в експлуатації чи в запасі, присвоюється відповідний інвентарний номер.

Інвентарні номери в обов'язковому порядку вказуються в первинних документах (акт приймання-передачі, акт про ліквідацію тощо), які є основою для обліку руху об'єктів основних засобів.

Аналітичний пооб'єктний облік основних засобів ведеться на інвентарних картках типових форм, затверджених Міністерством статистики України.

Інвентарна картка відкривається на кожний інвентарний об'єкт. Якщо останній включає окремі пристосування й пристрої як єдине ціле з ним, то в цій картці наводиться перелік таких частин.

Заповнення інвентарних карток чи інвентарних книг здійснюється на основі первинної документації: актів приймання-передачі, технічних паспортів і інших документів на придбання, спорудження, переміщення, реалізацію та ліквідацію об'єктів основних засобів. В інвентарні картки (книги) не варто вносити всі показники технічної документації. Характеристика об'єктів і окремих його конструктивних елементів повинна бути короткою та відображати індивідуальні особливості.

Заповнені інвентарні картки реєструються в описах типової форми. Описи інвентарних карток ведуться бухгалтерією в одному екземплярі за класифікаційними групами (видами) об'єктів основних засобів.

Основним реєстром аналітичного обліку основних засобів в АТ «Трест Житлобуд - 1» є інвентарні картки, які відповідають типовій формі, затвердженій Наказом Міністерства статистики України від 29.12.1995 року № 352 [22]. На їх лицьовій стороні вказують найменування та інвентарний номер об'єкта, рік випуску (побудови), дату та номер акта про приймання, місцезнаходження, первісну вартість, норму амортизаційних відрахувань, шифр витрат (для віднесення сум амортизації), суму нарахованої амортизації, внутрішнє переміщення і причину вибуття. На зворотному боці інвентарних карток вказують відомості про дату і витратах з добудови, дообладнання, реконструкції та модернізації об'єкту, виконаних ремонтних роботах, а також коротку індивідуальну характеристику об'єкта.

Крім того, в інвентарній картці вказуються номери амортизаційних груп основних засобів згідно з правилами. Інвентарні картки складаються в бухгалтерії на кожний інвентарний номер в одному екземплярі. Вони використовуються для групового обліку однотипних предметів, що мають однакоvu технічну характеристику, однакоvu вартість, однакоve виробничо-господарське призначення і надійшли в експлуатацію в одному календарному місяці.

У АТ «Трест Житлобуд - 1» інвентарні картки заповнюються на основі первинних документів (актів приймання-передачі, технічних паспортів та ін.) В даний час на підприємстві застосовується уніфікована форма інвентарної картки № ОЗ-6а.

Так як на підприємстві облік основних засобів ведеться автоматизовано, інвентарні картки спочатку формуються за реквізитами уніфікованих форм, потім їх вносять у спеціальні електронні опису і зберігають в комп'ютерах.

На підставі інвентарних карток на що надійшли і вибули об'єкти в кінці кожного місяця формують відомість руху основних засобів.

Основні засоби надходять в організацію і приймаються до бухгалтерського обліку тільки у випадках їх придбання за договором купівлі-продажу.

Первісна вартість таких основних засобів складається з поточної ринкової вартості на дату прийняття до обліку, витрат на доставку, якщо вони оплачуються приймаючою стороною, та інших витрат, пов'язаних з підготовкою об'єкта до використання.

Методологічні зміни обліку основних засобів згідно П(С)БО 7 торкнулися всіх стадій обліку основних засобів будівельних підприємств: надходження (п.п.7-13), перебування на балансі (в експлуатації) - п.п.14-15, 16-20, амортизація - 22-30, 31-32 та вибуття (п.п. 33-35). Методологія відображення операцій з основними засобами на стадії надходження на баланс залежить від розрахункових умов і мети їх придбання або отримання (за грошові кошти, в обмін на подібні активи, безоплатне отримання чи внесок засновників в статутну діяльність тощо). Формування первісної вартості об'єктів основних засобів відбувається на стадії їх надходження, а протягом терміну експлуатації ця вартість може змінюватися

(зменшуватися, збільшуватися (капіталізуватися) тощо. Розглянемо деякі особливості відображення в обліку будівельних підприємствами надходження основних засобів шляхом:

- отримання основних засобів у рахунок внесків до статутного капіталу;
- безоплатного отримання від інших юридичних осіб (державних підприємств, господарських товариств, бюджетних установ тощо);
- придбання малоцінних необоротних матеріальних активів.

Основні засоби зараховуються на баланс за первісною вартістю (собівартістю), формування якої залежить від шляху надходження об'єкта. На дату балансу суб'єкт господарювання може застосовувати модель переоцінки, щоб справедлива вартість суттєво не відрізнялась від залишкової. Протягом строку експлуатації можуть виникати ознаки зменшення корисності основних засобів. Тут доцільно проводити тест на знецінення, де сума очікуваного відшкодування є більшою з двох оцінок: справедливої вартості мінус витрати на продаж або вартості при використанні. У разі вибуття основні засоби оцінюються за ліквідаційною вартістю.

За Інструкцією № 291 рахунок 15 «Капітальні інвестиції» [20] призначено для обліку витрат на придбання або створення матеріальних і нематеріальних необоротних активів. Тобто, можна зробити висновок, що отримання основних засобів в статутний капітал, які вилучаються органами місцевого самоврядування у діючих підприємств - це отримання об'єктів, готових до експлуатації, які слід відображати по рахунку 10 «Основні засоби», а отримання об'єктів в тому стані, в якому вони ще не є придатними до експлуатації, - це отримання капітальних інвестицій, які слід відображати по рахунку 15 «Капітальні інвестиції».

При цьому, усі понесені підприємством реєстраційні (та інші подібні) витрати хоча і можуть називатися витратами, пов'язаними з таким надходженням, але не є такими, що формують первісну вартість отриманого таким чином об'єкту. Це поточні витрати звітного періоду, а не капітальні інвестиції в основні засоби.

На рахунку 15 обліковують витрати на придбання обладнання, інструменту та інших видів основних засобів. Обладнання поділяють на таке, що потребує

монтажу, і таке, що його не потребує. Обладнання, яке потребує монтажу, обліковують на рахунку 20 «Виробничі запаси». На рахунок 15 відносять вартість машин та обладнання, яке не потребує монтажу. В міру надходження вказаних цінностей їх оприбутковують і приймають на зберігання матеріально відповідальні особи на підставі прибуткових документів. На цей рахунок відносять витрати на доставку машин (оплата залізничних і водних тарифів, вартість послуг власного автотранспорту, навантажувальних і розвантажувальних робіт), складання, якщо вони поступають у розібраному вигляді.

Разом з автомобілями, тракторами та іншими машинами, які надходять від постачальників, можуть поступати запасні частини та інструменти. Їх включають до загальної суми за рахунком і оплачують одночасно з машинами.

У таких випадках на дебет рахунку 15 «Капітальні інвестиції» відносять загальну оплачену суму з кредиту рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». Придбані машини оприбутковують у складі основних засобів на дебет рахунку 10 «Основні засоби» і кредит рахунку 15. Аналітичні рахунки відкривають окремо для кожного предмета.

Придбання земель відносять до капітальних інвестицій. Витрати на придбання земель обліковують за дебетом рахунку 15 «Капітальні інвестиції». Куплені земельні ділянки оприбутковують у складі основних засобів за фактичними витратами на покупку: дебет рахунку 10 «Основні засоби» і кредит рахунку 15.

Витрати, пов'язані зі створенням споруд та інших інвентарних об'єктів (будівництво і перебудова закритого дренажу, відкритої внутрішньо-господарської осушувальної мережі тощо), обліковують у складі капітальних інвестицій на дебеті рахунку 15. Аналітичні рахунки відкривають за видами робіт або за споруджуваними об'єктами. Облік провадять як за будівництвом. Якщо роботи виконують підприємства власними засобами (господарським способом), то витрати обліковують за статтями на основі первинних та зведених документів з нарахування оплати праці (заробітної плати), витрачання матеріальних цінностей,

нарахування амортизації основних засобів тощо. При виконанні робіт підрядним способом записи в аналітичних рахунках роблять з актів на приймання робіт.

Виконані роботи щодо поліпшення земель, пов'язані зі створенням споруд та інших об'єктів інвентарного характеру, приймають у склад основних засобів: дебет рахунку 10 «Основні засоби» і кредит рахунку 15 «Капітальні інвестиції».

На рахунку 15 обліковують також інші витрати на капітальні вкладення. Якщо господарство виготовляє самостійно основні засоби (вози, сани, парникові рами, різні меблі та інші об'єкти) в допоміжних або промислових виробництвах, то витрати спочатку обліковують на рахунку 23 «Виробництво», а після закінчення об'єкта - списують на дебет рахунку 15. Приймають виготовлені об'єкти за актом, оцінюючи їх за фактичними витратами на виготовлення.

Вибуття об'єктів основних засобів (списання з балансу) відбувається внаслідок їх продажу, ліквідації, безоплатної передачі, внеску до статутного капіталу, обміну при бартерних операціях, нестачі або невідповідності критеріям визнання активом.

Списують основні засоби на підставі таких документів:

- Акт на списання основних засобів (ф. 03-3);
- Акт на списання автотранспортних засобів (ф. 03-4).

Кожне підприємство прагне раціональніше використовувати наявні основні засоби. Якщо основні засоби йому мало потрібні, неефективно використовуються, то це призводить до замороження коштів, зниження фондівіддачі. Зайве устаткування, яке не використовується на підприємстві, транспортні засоби, прилади, інструменти, робоча та продуктивна худоба можуть бути продані. Підприємство має право списувати з балансу морально застаріле, зношене і непридатне для подальшого використання устаткування, транспортні засоби, інвентар та інструмент, якщо відновлення цього майна неможливе, економічно не вигідне або воно не може бути реалізоване.

Для визначення об'єктів, які підлягають списанню, та оформлення необхідної документації на списання основних засобів за наказом керівника підприємства або власника створюють комісії. Вони здійснюють безпосередній огляд об'єкта,

встановлюють причини списання, визначають можливість використання окремих вузлів, деталей, матеріалів об'єкта, який списують, складають акти на списання основних засобів і подають їх (відповідно) на розгляд правління, керівнику чи власнику підприємства. При цьому комісія використовує відповідні документи: технічні паспорти, відомості бонітування тварин, акти аварії машин та ін. Списання будівель і споруд комісія оформляє актом.

При списанні тракторів, автомобілів та інших машин комісія перевіряє технічний стан основних деталей, вузлів та конструктивних елементів, встановлює фактичний строк експлуатації і виробіток машин, причини дострокового зносу базових деталей тощо. На списання машин, обладнання і транспортних засобів оформляють акт.

Якщо основні засоби списують через стихійне лихо, передчасне зношення, аварії, то до актів додають копії документів, де вказані причини списання із зазначенням заходів, яких вжито щодо винуватця.

Після затвердження актів основні засоби розбирають і списують. Всі матеріальні цінності, одержані від ліквідації об'єктів, оприбутковують в господарстві за цінами можливого їх використання або реалізації.

Оформлені та затвержені в установленому порядку акти на списання основних засобів передають у бухгалтерію підприємства, де на їх основі провадять списання об'єктів.

Об'єкти, що вибули, списують за первісною вартістю за кредитом рахунку 10 «Основні засоби» або 11 «Інші необоротні матеріальні активи» за дебетом рахунків 13 «Знос (амортизація) необоротних активів» - на суму зносу об'єкта, який вибуває, і дебету рахунку 97 «Інші витрати» - на залишкову вартість об'єкта. Витрати, пов'язані з вибуттям основних засобів, відносять у дебет рахунку 97, а доходи, одержані від вибуття основних засобів, показують за кредитом рахунку 74 «Інші доходи».

Об'єкти, які планують продати, можуть бути перекласифіковані у групи, утримувані для продажу. П(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу,

та припинена діяльність» передбачає, що необоротний актив та група вибуття визнаються утримуваними для продажу у разі, якщо:

- економічні вигоди очікується отримати від їх продажу, а не від їх використання за призначенням;
- вони готові до продажу у їх теперішньому стані;
- їх продаж, як очікується, буде завершено протягом року з дати визнання їх такими, що утримуються для продажу;
- умови їх продажу відповідають звичайним умовам продажу для подібних активів;
- їх продаж має високу ймовірність, зокрема якщо керівництво підприємства підготувало відповідний план або уклало твердий контракт про продаж, здійснюється їх активна пропозиція на ринку за ціною, що відповідає справедливій вартості.

Період завершення продажу може бути продовжено на строк більше одного року, якщо це обумовлено обставинами, які перебувають поза контролем підприємства, що продовжує виконувати план продажу.

Отже, щоб перевести об'єкт основних засобів у групу, утримувану для продажу, необхідно враховувати всі зазначені вище умови. До цієї групи належать також об'єкти, придбані з метою продажу.

Основні засоби, визнані утримуваними для продажу, переводять із необоротних активів у оборотні і за ними припиняють нараховувати амортизацію.

Утримувані для продажу об'єкти на кожну дату балансу відображають за меншою з двох величин: балансовою вартістю або чистою вартістю реалізації, якою вважають очікувану ціну реалізації активу в умовах звичайної діяльності, зменшену на очікувані витрати на завершення його виробництва та реалізації.

Якщо на дату балансу чиста вартість реалізації оборотного активу менша за його балансову вартість, то суму коригування (різницю) відносять на інші операційні витрати в дебет субрахунку 946 «Втрати від знецінення запасів» з кредиту субрахунку 286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу»; а якщо навпаки - балансова вартість менша від чистої вартості реалізації,

то на суму коригування показують інші доходи: дебет субрахунку 286 і кредит субрахунку 719 «Інші доходи від операційної діяльності».

За П(С)БО 7, фінансовий результат від вибуття об'єктів основних засобів визначається вирахуванням з доходу від вибуття основних засобів їх залишкової вартості, непрямих податків і витрат, пов'язаних з вибуттям основних засобів. Також існує поняття ліквідаційної вартості основних засобів, під якою розуміють суму грошових коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує одержати від реалізації (ліквідації) основних засобів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації) за вирахуванням витрат, пов'язаних з реалізацією (ліквідацією).

При цьому строк корисного використання визначається як очікуваний період часу, протягом якого основні засоби будуть використовуватися підприємством, або обсяг продукції (робіт, послуг), які підприємство очікує отримати від їх використання. Слід враховувати, що суб'єкт господарювання, який в ході своєї звичайної діяльності, періодично продає об'єкти основних засобів, які він утримував для надання в оренду іншим, має переводити такі активи у запаси за їхньою балансовою вартістю, коли їх припиняють надавати в оренду і починають утримувати для продажу.

Компенсація, що підлягає отриманню після продажу (вибуття) об'єкта основних засобів, визнається за його справедливою вартістю. Якщо платіж за об'єкт відстрочується, отриману компенсацію визначають спочатку за грошовим еквівалентом ціни. Різницю між номінальною сумою компенсації та грошовим еквівалентом ціни визнають як дохід від відсотків згідно з МСБО 18, який відображає реальний дохід від дебіторської заборгованості. Отже, під час вибуття основних засобів, їх вартість оцінюється за ліквідаційною вартістю, а компенсація, що підлягає отриманню після вибуття об'єкта визнається за його справедливою вартістю. Як підсумок, зазначимо, що оцінка є досить важливою складовою методології бухгалтерського обліку, є однією з умов визнання активів та джерел їх утворення, забезпечує декілька принципів бухгалтерського обліку та впливає на прийняття управлінських рішень.

Документальне оформлення операцій з обліку основних засобів на АТ «Трест Житлобуд - 1» здійснюється згідно з Наказом Міністерства статистики України №352 від 29.12.1995р. «Про затвердження типових форм первинного обліку» затверджено і введено в дію з 01.01.1996 р. [22] по типовим формам первинної облікової документації з обліку наявності на підприємстві і руху основних засобів:

- 03-1 «Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів»;
- 03-2 «Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів»;
- 03-3 «Акт списання основних засобів»;
- 03-4 «Акт на списання автотранспортних засобів»;
- 03-5 «Акт № про установку, пуск та демонтаж будівельної машини»;
- 03-6 «Інвентарна картка обліку основних засобів»;
- 03-7 «Опис інвентарних карток по обліку основних засобів»;
- 03-8 «Картка обліку руху основних засобів»;
- 03-9 «Інвентарний список основних засобів»;
- 03-14 «Розрахунок амортизації основних засобів (для промислових підприємств)»
- 03-15 «Розрахунок амортизації основних засобів (для будівельних організацій)»
- 03-16 «Розрахунок амортизації по автотранспорту»

Для оформлення зарахування до складу основних засобів окремих об'єктів, для обліку введення їх в експлуатацію застосовується «Акт приймання передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів» (форма №03-1). Форма 03-1 застосовується для оформлення зарахування до складу основних засобів окремих об'єктів і для обліку введених в експлуатацію; для оформлення внутрішнього переміщення основних засобів з одного цеху (відділу, дільниці) до іншого, а також для виключення їх зі складу основних засобів при передачі іншому підприємству. При отриманні (купівлі) основних засобів акт складає комісія, яка призначається розпорядженням (наказом) керівника підприємства. Акт складається в одному

примірнику на кожний окремий об'єкт. Складання загального акта, яким оформлюється приймання декількох об'єктів основних засобів дозволяється лише при обліку господарського інвентарю, інструментів, обладнання і т. д., якщо ці об'єкти однотипні, мають однакову вартість та прийняті в одному календарному місяці. При передачі основних засобів іншому підприємству акт складається в двох примірниках (для підприємства, яке отримує і яке здає основні засоби). При оформленні внутрішнього переміщення основних засобів акт також складається в двох примірниках у тому відділі, який здає основні засоби.

Акт після оформлення з прикладеною технічною документацією, що належить даному об'єкту, передається до бухгалтерії підприємства, підписується головним бухгалтером та затверджується керівником підприємства.

Для пооб'єктного обліку основних засобів у місцях їх знаходження (експлуатації) за матеріально відповідальними особами застосовується «Інвентарна картка обліку основних засобів» (форма № 03-6). Інвентарні списки підлягають періодичному (не менше двох разів на рік) звірянню із записами в інвентарних картках обліку основних засобів (ф. 03-6)

Форма заповнюється в одному примірнику на основі «Акта приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів» (форма № 03-1), технічної та іншої документації. В розділі «Коротка індивідуальна характеристика об'єкта» записуються тільки основні якісні та кількісні показники об'єкта, а також найважливіші прибудови, пристосування та приналежності, що належать йому, обмежуючись двома-трьома найбільш важливими для даного об'єкта якісними показниками, виключаючи дублювання даних, що є на підприємстві (організації), технічної документації на даний об'єкт.

Технічна сторона присвоєння певному об'єкту основних засобів інвентарного номера полягає у нанесенні на нього номера фарбою або прикріпленні жетона із номером. Поряд із інвентарними картками аналітичний облік основних засобів здійснюється в книзі обліку основних засобів. У книзі або відомості обліку основних засобів реєстрацію об'єктів основних засобів здійснюють у розрізі конкретних підрозділів підприємства із розмежуванням їх за обліково-

класифікаційними групами (103 - будинки та споруди, 104 - машини та обладнання, 105 - транспортні засоби і т. ін.).

Для реєстрації інвентарних карток обліку основних засобів застосовується «Опис інвентарних карток з обліку основних засобів» (форма №03-7). Опис складається в одному примірнику бухгалтерією для контролю за зберіганням інвентарних карток. Записи ведуться в розрізі класифікаційних груп (видів) основних засобів.

Для обліку руху основних засобів по класифікаційних групах при ручній обробці облікової документації застосовується «Картка обліку руху основних засобів» (форма № 03-8), яка заповнюється на основі даних інвентарних карток відповідних груп (видів) основних засобів та звіряється з даними синтетичного обліку основних засобів. На основі підсумкових даних цих карток заповнюються звітні форми з руху основних засобів.

Для пооб'єктного обліку основних засобів за місцем їх перебування (експлуатації) по матеріально-відповідальних особах ведуть «Інвентарний список основних засобів» (форми № 03-9). Для пооб'єктного обліку основних засобів за місцями їх перебування (експлуатації) повинні бути тотожні записам в інвентарних картках обліку основних засобів, що ведуться в бухгалтерії. При передачі основних засобів іншому підприємству (оренді) акт складається у двох примірниках (для підприємства, що здає та приймає основні засоби).

За даними акту робляться відмітки в «Інвентарному списку основних засобів», з якого вибув об'єкт, а також вилучається «Інвентарна картка обліку основних засобів» із сукупності об'єктів, які обліковуються за даними у бухгалтерії.

Підставою для відміток у «Інвентарній картці обліку основних засобів» про вибуття об'єкта основних засобів при передачі їх іншому підприємству, а також про переміщення всередині підприємства є «Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів» (форма № 03-1); при списанні об'єкта основних засобів внаслідок старіння чи зносу - «Акт на списання основних засобів» (форма № 03-3). Записи про закінчення роботи по добудові, дообладнанню, реконструкції та модернізації, ремонту об'єкта ведуться в картці на підставі «Акта приймання-

здачі відремонтованих, реконструйованих, та модернізованих об'єктів» (форми № 03-2).

Для оформлення приймання-здачі основних засобів із ремонту, реконструкції та модернізації, застосовується «Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів» (форми № 03-2).

Форми ОЗ-14, ОЗ-15, ОЗ-16 використовуються для розрахунку амортизації основних засобів. На жаль, ці форми є надто громіздкими, однак це єдині реєстри для розрахунку амортизації при будь-якій формі ведення бухгалтерського обліку в умовах ручної обробки інформації. Лише при застосуванні журнально-ордерної форми обліку замість зазначених форм для розрахунку амортизації можна застосовувати розробну таблицю.

При документальному оформленні господарських операцій та пов'язаних з ними змін на підприємстві відбувається рух облікової інформації між первинною документацією, реєстрами синтетичного й аналітичного обліку та звітністю.

2.2. Синтетичний та аналітичний облік основних засобів

Бухгалтерський облік наявності і руху основних засобів повинен забезпечити керівництво підприємства інформацією про наявність основних засобів на будь-який момент часу, а також про те, які основні засоби надійшли на підприємство у звітному періоді та якими способами, а також про вибуття об'єктів основних засобів та причини цього явища. Саме такий підхід до організації обліку руху основних засобів забезпечує максимальне підвищення рівня контролю за наявністю основних засобів на підприємстві.

Основними завданнями організації обліку та контролю наявності і руху основних засобів є:

- контроль за збереженням основних засобів;

- правильне і своєчасне документальне оформлення та відображення в регістрах обліку надходження, внутрішнього переміщення і вибуття об'єктів основних засобів;
- правильне обчислення та відображення в обліку сум зносу (амортизації) основних засобів;
- контроль за витратами на ремонт основних засобів, ефективністю використання основних засобів;
- отримання документально обґрунтованих даних про наявність та рух основних засобів за місцями їх експлуатації, а також в розрізі осіб, відповідальних за їх зберіганням;
- виявлення результатів від реалізації об'єктів основних засобів або іншого їх вибуття [17].

Правильність обліку та контроль за його веденням на кожному підприємстві забезпечується наказом про облікову політику, який в обов'язковому порядку повинен містити розділ про облік основних засобів. Основними положеннями з обліку основних засобів, що наводяться в наказі про облікову політику є такі:

- метод амортизації основних засобів;
- порядок контролю за МВО;
- первинні документи з обліку основних засобів на даному підприємстві;
- одиниця обліку основних засобів;
- список осіб, які мають право підписувати документи і які саме;
- вартісна межа віднесення об'єктів до основних засобів;
- ліквідаційна вартість основних засобів;
- порядок обліку витрат на ремонт основних засобів;
- строк корисної експлуатації основних засобів [42].

Для відображення операцій, пов'язаних із надходженням та вибуттям основних засобів в обліку призначений рахунок 10 «Основні засоби» [57]. На ньому вказується рух і наявність власних основних засобів, орендованих на умовах фінансової оренди, орендованих цілісних майнових комплексів, що входять до складу основних засобів. Рахунок 10 «Основні засоби» має такі субрахунки:

- 100 «Інвестиційна нерухомість»;
- 101 «Земельні ділянки»;
- 102 «Капітальні витрати на поліпшення земель»;
- 103 «Будинки та споруди»;
- 104 «Машини та обладнання»;
- 105 «Транспортні засоби»;
- 106 «Інструменти, прилади та інвентар»;
- 107 «Тварини»;
- 108 «Багаторічні насадження»;
- 109 «Інші основні засоби» [57].

За дебетом рахунку 10 «Основні засоби» відображається надходження (придбаних, створених, безоплатно отриманих) основних засобів на баланс підприємства, які обліковуються за первісною вартістю, сума витрат, яка пов'язана з поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), що призводить до збільшення майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від використання об'єкта; сума дооцінки вартості об'єкта основних засобів, за кредитом - вибуття основних засобів внаслідок продажу, безоплатної передачі або невідповідності критеріям визнання активом, а також у разі часткової ліквідації об'єкта основних засобів, сума уцінки основних засобів (таблиця 2.2).

Таблиця 2.2

Кореспонденція рахунків з обліку надходження основних засобів за плату АТ
«Трест Житлобуд-1»

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Отримано основні засоби за договором постачання	152	631
2	Відображено суму ПДВ, яка включена до вартості основних засобів	641	631
3	Проведено оплату за договором постачання	631	31

Продовження таблиці 2.2

4	Відображення вартості транспортних послуг при придбанні основних засобів	152	631
5	Відображено суму ПДВ у складі транспортних витрат	641	631
6	Витрати зі складання та встановлення основних засобів	15	66, 65
7	Проведено оплату транспортних послуг	631	31
8	Зарахування ОЗ до об'єктів основних засобів	10	152

В залежності від способів надходження основних засобів залежить формування їх первісної вартості у системі обліку. Зокрема, придбані за грошові кошти основні засоби зараховуються на баланс підприємства згідно П(С)БО 7 за первісною вартістю [59]. Порядок формування первісної вартості об'єктів основних засобів, отриманих у межах бартерних договорів залежить від виду обмінної операції: обмін на подібний об'єкт чи обмін на неподібний об'єкт.

В таблиці 2.3 узагальнені основні бухгалтерські проведення з обліку надходження основних засобів на підприємство шляхом обміну на неподібний об'єкт представлено.

Таблиця 2.3

Бухгалтерські проводки при одержанні основних засобів в обмін на неподібний об'єкт АТ «Трест Житлобуд-1»

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Одержано основні засоби в обмін на готову продукцію	15	63
2	Зараховано об'єкт до складу основних засобів	10	15
3	Собівартість відвантаженої готової продукції	90	23, 26

При безкоштовному отриманні основних засобів складається така кореспонденція рахунків (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Бухгалтерські проводки при безоплатному одержанні основних засобів АТ
«Трест Житлобуд-1»

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Відображено вартість безоплатно отриманих основних засобів	152	424
2	Зараховано до складу основних засобів	10	152
3	Відображено дохід у сумі нарахованої амортизації	424	745

Вибуття основних засобів відбувається внаслідок:

- продажу за плату в порядку реалізації майна;
- передачі за договором дарування стороннім юридичним та фізичним особам;
- ліквідації основних засобів (списання внаслідок морального або фізичного зносу; ліквідації при аваріях, стихійних лихах та інших надзвичайних ситуаціях, викликаних екстремальними умовами);
- передачі у вигляді внеску до статутного капіталу інших підприємств;
- з інших причин.

Крім реалізації, підприємство може передавати об'єкти основних засобів за договором дарування іншим юридичним особам (звичайно, аналогічно до надходження основних засобів безоплатно, такі випадки відбуваються також вкрай рідко). Кореспонденція рахунків з вибуття основних засобів внаслідок реалізації відображено в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Бухгалтерські проводки з обліку реалізації основних засобів АТ «Трест
Житлобуд-1»

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Відображено дохід від реалізації основних засобів	37	712

Продовження таблиці 2.5

2	Відображено податкові зобов'язання по ПДВ (при реалізації основних засобів)	712	641
3	Списано знос реалізованих основних засобів	131	10
4	Списано собівартість реалізованих товарів на інші операційні витрати	943	28
5	Списано собівартість товарів на інші операційні витрати	943	286
6	Списано витрати, пов'язані з реалізацією основних засобів на фінансовий результат	791	943
7	Списано доходи від реалізації на фінансовий результат	712	791

Крім випадків реалізації та безоплатної передачі основних засобів відбуваються операції з ліквідації об'єктів основних засобів. Ліквідація основних засобів може здійснюватись у зв'язку з вимушеною заміною і з ініціативи керівника або власника. Бухгалтерські проводки з обліку ліквідації об'єктів основних засобів узагальнено в табл.2.6.

Таблиця 2.6

Бухгалтерські проводки з обліку ліквідації основних засобів АТ «Трест
Житлобуд-1»

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Списується вартість ліквідованих основних засобів у частині нарахованого зносу	131	10
2	Списується залишкова вартість ліквідованих основних засобів	976	10
3	Витрати, пов'язані з ліквідацією основних засобів	976	20, 23, 66, 65
4	Доходи від ліквідації основних засобів	20, 22	746

Усі витрати на створення об'єкта основних засобів збираються на рахунку «Капітальне будівництво», а після введення об'єкта в експлуатацію і складання акта (типова форма № 03-1) списуються на рахунки обліку основних засобів аналогічно обліку основних засобів, придбаних за грошові кошти. Типові операції з обліку отримання основних засобів у результаті їх створення власними силами (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Типова кореспонденція рахунків з обліку операцій щодо створення основних засобів господарським способом АТ «Трест Житлобуд-1»

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Списано будівельні матеріали на будівництво об'єкта	151 «Капітальне будівництво»	205 «Будівельні матеріали»
2	Нараховано заробітну плату робітникам	151 «Капітальне будівництво»	661 «Розрахунки за заробітною платою»
3	Нарахування на ФОП	151 «Капітальне будівництво»	65 «Розрахунки за страхуванням»
4	Віднесено на збільшення первісної вартості послуги сторонніх організацій	151 «Капітальне будівництво»	63 «Розрахунки з постачальниками»
5	Нараховано амортизацію основних засобів, які використовували при будівництві об'єкта	151 «Капітальне будівництво»	131 «Знос основних засобів»
6	Сума збору за реєстрацію об'єкта	151 «Капітальне будівництво»	371 «Розрахунки за виданими авансами»
7	Введено об'єкт основних засобів в експлуатацію за первісною вартістю, рівною	10 «Основні засоби»	151 «Капітальне будівництво»

Слід зазначити, що реєстри аналітичного обліку основних засобів, що вибули, додаються до документів, якими оформлені факти вибуття основних засобів, а у випадку часткової ліквідації об'єкта основних засобів його первісна (переоцінена) вартість та знос зменшуються відповідно на суму первісної (переоціненої) вартості та зносу ліквідованої частини об'єкта.

Для збирання інформації про амортизовану вартість основних засобів, що підлягають амортизації, передбачено у Плані рахунків пасивний рахунок 13 «Знос (амортизація) необоротних активів» субрахунок 131 «Знос основних засобів» [57]. Типові бухгалтерські проведення з обліку амортизації основних засобів з використанням рахунків класу 8 узагальненні в таблиці 2.8.

Синтетичний облік амортизації основних засобів ведеться на субрахунку 131 «Знос основних засобів» у журналі-ордері №13 при журнально-ордерній формі, в журналі №4 - при журнальній формі або у відповідній машинограмі.

Таблиця 2.8

Кореспонденція рахунків з обліку амортизації основних засобів

АТ «Трест Житлобуд-1»

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Нараховано амортизацію об'єктів допоміжних, підсобних господарств	83 232	131 83
2	Нараховано амортизацію за основними засобами загальновиробничого призначення	83 912	131 83
3	Нараховано амортизацію по виробничому обладнанню	83 911	131 83
4	Нараховано амортизацію основних засобів адміністративного призначення	83 92	131 83
5	Нараховано амортизацію основних засобів, які використовуються при збуті продукції	83 93	131 83
6	Списується амортизація (знос) за основними засобами, які вибули	131	10

Залежно від функціонального призначення об'єкта основних засобів витрати, понесені при ремонті, будуть відноситися до складу певної групи витрат:

- до загальновиробничих витрат - при ремонті основних засобів, використовуваних безпосередньо для виробництва продукції (робіт, послуг) (рахунок 91 «Загальновиробничі витрати»);

- до адміністративних витрат - при ремонті основних засобів, що використовуються для загальновиробничих потреб (рахунок витрати»);

- до витрат на збут - при ремонті основних засобів, використовуваних для збуту продукції (рахунок 93 «Витрати на збут»);

- до інших операційних витрат - при ремонті об'єкта основних засобів, що використовується для наукових розробок, для обслуговування власних об'єктів соціальної сфери (рахунок 94 «Інші витрати операційної діяльності»).

При виконанні робіт підрядним способом витрати на проведення ремонту в бухгалтерському обліку відображаються записами: дебет рахунків 91, 92, 93, 94, кредит рахунків 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками», 685 «Розрахунки з іншими кредиторами» [72].

Порядок відображення в бухгалтерському обліку операцій з ремонту основних засобів, виконаному підрядним способом наведено в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Кореспонденція рахунків з обліку операцій з ремонту основних засобів
підрядним способом АТ «Трест Житлобуд-1»

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Перераховано передоплату ремонтній організації	371	311
2	Відображено суму податкового кредиту щодо ПДВ (на підставі податкової накладної)	641	644
3	Списано на витрати вартість робіт з ремонту автомобіля	93	631
4	Списано суму податкового кредиту щодо ПДВ	644	631
5	Відображено зарахування заборгованостей	631	371
6	Списано на фінансовий результат витрати, пов'язані з ремонтом	791	93

Слід зазначити, що згідно ПСБО 7 «Основні засоби», суттєвих відмінностей у обліку щодо формування витрат на проведення поточного і капітального ремонтів немає [59]. Проте, якщо в результаті капітального ремонту названі витрати збільшують первісну вартість об'єктів основних засобів, то складається запис: Дт 10 Кт 15.

Нарахування заробітної плати працівникам, що виконували ремонтні роботи, і відрахування на соціальні заходи списуються з кредиту рахунків 66 і 65 в дебет рахунків 91, 92 і 93.

В аналітичному обліку при проведенні ремонту об'єктів основних засобів господарським способом оформляється акт приймання-передачі відремонтованих, реконструйованих і модернізованих об'єктів типової форми № 03-2 в одному примірнику. Крім того, відомості про проведені роботи з ремонту об'єкта основних засобів мають бути відображені в інвентарній картці обліку основних засобів форми № 03-6 на підставі акта форми № 03-2.

До балансової вартості основних засобів включаються витрати, пов'язані з поліпшенням стану основних засобів, що призводять до збільшення очікуваних майбутніх економічних вигод. Ознаками збільшення очікуваних майбутніх економічних вигод внаслідок цих витрат є зростання очікуваного терміну корисного використання об'єкта, кількості та / або якості продукції (робіт, послуг), яка виробляється (надається) таким об'єктом основних засобів

2.3. Аналіз основних засобів АТ «Трест Житлобуд - 1»

Акціонерне Товариство «Трест Житлобуд - 1» одна з найбільших будівельних компаній України яка здійснює свою діяльність на підставі Ліцензії на господарську діяльність з будівництва об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з середніми та значними наслідками (за переліком видів робіт згідно з додатком), яка була видана 28 листопада 2018 року Державною архітектурно-будівельною інспекцією України. Строк дії Ліцензії необмежений.

Акціонерне Товариство «Трест Житлобуд - 1» є дійсним членом «Конфедерації будівельників України», Асоціації «Регіональне будівництво», учасником будівельної корпорації «Укрбуд», членом Громадської спілки «Всеукраїнська спілка виробників будматеріалів».

Товариство продовжує роботу по спорудженню об'єктів різноманітного призначення, серед яких значну частину займає житлове будівництво (таблиця 2.10).

Таблиця 2.10

Обсяги введеної в експлуатацію площі АТ «Трест Житлобуд-1»
за 2015-2021 рр.

Період	Всього введено в експлуатацію по роках, м ²	Введена в експлуатацію площа, м ²	
		Складові	
		Житло	Офіси
у 2015 році, м ²	57 684,80	57 095,00	589,80

Продовження таблиці 2.10

у 2016 році, м ²	151 422,10	147 837,10	3 585,00
у 2017 році, м ²	114 108,50	113 215,60	892,90
у 2018 році, м ²	314 210,30	309 051,80	5 185,50
у 2019 році, м ²	115 230,50	112 792,70	2 437,80
у 2020 році, м ²	287 352,3	285 218,10	2 134,2
у 2021 році, м ²	232 506,3	216 850,4	15 655,9

На основі даних таблиці 2.10 можна визначити, що за останні 7 років обсяг робіт, виконаних АТ «Трест Житлобуд-1» склав 1272514,8 м²., введено в експлуатацію 1242060,7 м² житла.

Досягнення зазначених показників є результатом стану і використання основних засобів підприємства, динаміка яких, як складова майна підприємства, наведена в таблиці 2.11.

Таблиця 2.11

Динаміка майна АТ «Трест Житлобуд-1» за 2019-2021 рр.

Статті	Абсолютні величини, тис.грн.			Відхилення			
				Абсолютні відхилення, тис.грн.		Темпи росту, %	
	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2020 / 2019	2021 / 2019	2020 / 2019	2021 / 2019
1	2	3	4	5	6	7	8
1.1 Основні засоби	181211	225938	317191	44727	135980	124,7	175,0
1.2 нематеріальні активи	152	142	338	-10	186	93,4	222,4
1.3 Довгострокові фінансові інвестиції	9742	10085	10088	343	3	103,5	103,6
1.4 Довгострокова дебіторська заборгованість	7126	2330	1570	-4 796	-5 556	32,7	22,0
Усього необоротних активів	198231	238495	329187	40 264	130 956	120,3	166,1
2.1 Запаси	2316702	2 801 884	3962712	485 182	1646 010	120,9	171,0
2.2 Дебіторська заборгованість	986747	2334853	1912612,7	1 348 106	925 866	236,6	193,8
2.3 Поточні фінансові інвестиції	290202	85500	-	-204 702	-85500	29,5	-

Продовження таблиці 2.11

2.4 Грошові кошти	24352	4252	50885	-20 100	26533	17,5	209,0
2.5 Інші оборотні активи	9479	6135	19939	-3 344	10 460	64,7	210,3
Усього оборотних активів	3627482	5232624	5952214	1 605 142	2324 732	144,2	164,1
Всього майна	3825713	5471119	6281401	1 645 406	2455 688	143,0	164,2

Аналізуючи дані агрегованого балансу АТ «Трест Житлобуд - 1» ми бачимо, що майно підприємства за період 2019-2021 рр. збільшилось на 64,2%. Такі зміни зумовлені збільшенням необоротних активів на 130 956 тис.грн., що на 66,1 % більше порівняно з 2019 роком. Найбільший приріст відзначаємо в основних засобах - на 135980 тис.грн., що склало 75%.

Незважаючи на лідируючі позиції основних засобів серед показників динаміки майна підприємства, варто відмітити, що у структурі майна вони посідають досить таки незначну частку, порівняно з часткою оборотних активів (таблиця 2.12).

Таблиця 2.12

Частка основних засобів у структурі майна АТ «Трест Житлобуд-1»
за 2019 - 2021 рр.

Найменування статей	2019 рік		2020 рік		2021 рік	
	тис.грн.	частка, %	тис.грн.	частка, %	тис.грн.	частка, %
1.1. Основні засоби	181211	4,7	225938	4,1	317191	5,0
1.2. нематеріальні активи	152	0,0	142	0,0	338	0,0
1.3. Довгострокові фінансові інвестиції	9742	0,3	10085	0,2	10088	0,2
1.4. Довгострокова дебіторська заборгованість	7126	0,2	2330	0,1	1570	0,1
Усього необоротних активів	198231	5,2	238495	4,4	329187	5,3
2.1. Запаси	2316702	60,6	2801 884	51,2	3962712	63,1
2.2. Дебіторська заборгованість	986747	25,8	2334853	42,7	1912612,7	30,4

Продовження таблиці 2.12

2.3. Поточні фінансові інвестиції	290202	7,6	85500	1,5	-	-
2.4. Грошові кошти	24352	0,6	4252	0,1	50885	0,8
2.5. Інші оборотні активи	9479	0,2	6135	0,1	19939	0,4
Усього оборотних активів	3627482	94,8	5232624	95,6	5952214	94,7
Всього майна	3825713	100	5471119	100,0	6281401	100,0

Як видно з даних таблиці, впродовж досліджуваного періоду частка основних засобів в структурі майна підприємства не перевищувала 5 %. Це, звичайно, досить невисокий показник, проте основні засоби є ключовими в структурі необоротних активів, займаючи у 2019 р. 4,7 % з 5,2%, у 2020 році - 4,1% з 4,4 %, а у 2021 році - 5,0 % з 5.3 %.

Джерела фінансування основних засобів наведена в таблиці 2.13.

Таблиця 2.13

Джерела фінансування основних засобів АТ «Трест Житлобуд-1»
за 2019-2021 рр.

Рік	Основні засоби, тис.грн	Власний капітал, тис.грн	Позиковий капітал, тис. грн	Відсоток фінансування основних засобів за рахунок власного капіталу, %	Відсоток фінансування основних засобів за рахунок позикового капіталу, %
2019	181211	905714	2919999	100,0	0
2020	225938	2299465	3171654	100,0	0
2021	317191	2305189	3976212	100,0	0

Отже, всі основні засоби досліджуваного підприємства впродовж 2019-2021 рр. фінансувалися за рахунок власного капіталу, що є позитивним фактором в діяльності АТ «Трест Житлобуд-1».

Наступною важливою групою показників є дослідження структури та стану основних засобів підприємства. Аналіз складу і структури основних засобів забезпечить керівництво підприємства інформацією про склад основних засобів і

співвідношення між їхніми групами, уможливить виявлення тенденції зміни структури основних засобів за групами (таблиця 3.1).

У таблицях 2.14 та 2.15 наведено інформацію щодо обсягу, складу, динаміки змін та структури основних засобів АТ «Трест Житлобуд - 1».

Таблиця 2.14

Структура основних засобів АТ «Трест Житлобуд - 1»
за 2019-2021 рр.

Показники	Питома вага, %		
	2019 р.	2020 р.	2021 р.
- будинки, споруди та передавальні пристрої	27,5	24,8	26,5
- машини та обладнання	24,7	22,3	16,2
- транспортні засоби	28,5	34,8	29,3
- інструменти, прилади, інвентар	7,5	7,9	6,3
- інші основні засоби	0,1	0,1	0,1
- тимчасові споруди	7,5	9,5	10,5
- малоцінні необоротні матеріальні активи	3,8	0,0	0,0
- земля	0,4	0,7	11,1
Разом	100,0	100,0	100,0

Найбільшу питому вагу в основних засобах за 3 роки займали транспортні засоби, але за три роки їх частка змінювалась від 34,8 % у 2020 році до 29,3% у 2021 році. При цьому зменшилась питома вага «машини та обладнання» від 24,7 % у 2019 році до 16,2% у 2021 році. Зменшилася частка групи «будівлі, споруди, передавальні пристрої» з 27,58% в загальній вартості основних засобів у 2019 році до 24,8% у 2020 році і збільшення до 26,5% у 2021 році. Незначну частину основних засобів складають інструменти, прилади, інвентар та тимчасові споруди - 7,5 %. Це характеризує виробничу специфіку будівельного підприємства.

Щоб дослідити рух основних виробничих фондів, розраховуємо такі показники:

- коефіцієнт вибуття основних засобів (Кв) показує, яка частина основних засобів, наявність на початок звітного періоду, вибули за цей період внаслідок старіння і зносу.

- коефіцієнт оновлення основних засобів характеризує інтенсивність введення в дію нових основних засобів. Він показує частку введених основних

засобів за визначений період у загальній вартості основних засобів на кінець звітного періоду. Коефіцієнт оновлення основних засобів вимірюють відношенням суми основних засобів, що надійшли за аналізований період, до їх кількості на кінець року (таблиця 2.15).

Таблиця 2.15

Стан оновлення та вибуття основних засобів АТ «Трест Житлобуд-1»
за 2019-2021 рр.

№ п/п	Коефіцієнти	Рівень показника		
		2019 р.	2020 р.	2021 р.
1	Вартість основних засобів введених в дію, тис. грн.	86309	86159	145508
2	Вартість основних засобів ліквідованих, тис. грн.	27034	19701	15683
3	Коефіцієнт оновлення основних засобів, %	31,0	25,0	30,6
4	Коефіцієнт вибуття основних засобів, %	12,3	7,1	4,5

На основі отриманих даних можемо стверджувати, що на підприємстві АТ «Трест Житлобуд-1» впродовж досліджуваних років коефіцієнт оновлення знаходився на рівні 25-31 %. Це свідчить про те, що практично кожного року підприємство оновлює якщо не третину, то четверту частину своїх основних засобів. Порівнюючи значення та динаміку показника оновлення із показником вибуття основних засобів, відмічаємо, що перевищення показника оновлення в декілька раз говорить про те, що АТ «Трест Житлобуд-1» кожного року не просто оновлює основні засоби, а ще і збільшує їх обсяг, тобто проводиться як їх просте, так і розширене відтворення.

Для характеристики технічного стану основних засобів використовуються такі основні показники: коефіцієнти зносу та придатності.

Розрізняють два види зносу - фізичний і моральний. У свою чергу, кожний із них має ще дві форми.

Фізичний знос це поступова втрата засобами праці своїх первісних техніко-експлуатаційних якостей внаслідок їх використання у виробництві (перша форма), а також у стані бездіяльності - під впливом сил природи (корозія металу,

вивітрювання) і надзвичайних обставин (друга форма). Що інтенсивнішим є використання основних засобів, то швидшим буде їх фізичний знос.

Фізичний знос можна визначити двома способами: на підставі паспортних даних про можливу тривалість експлуатації (кількість виконаних робіт), або за даними обстежень технічного стану основних засобів. Ці методи використовуються, як правило, під час проведення інвентаризації та переоцінки основних засобів.

Моральний знос це знецінення об'єктів основних засобів внаслідок нових досягнень технічного прогресу ще задовго до повного їх фізичного зносу. Розрізняють дві форми морального зносу: знецінення машин внаслідок здешевлення їх виробництва або внаслідок випуску нових, досконаліших і продуктивніших машин.

Суму морального зносу першої форми можна визначити за даними переоцінки основних засобів як різницю між первісною і відновною вартістю об'єкта основних засобів. За морального зносу другої форми, визначаючи відновну вартість, необхідно враховувати продуктивність об'єкта основних засобів, тривалість міжремонтних періодів, споживання енергії та інші показники засобів праці сучасної конструкції. Найскоріше і найбільше морально зношуються активні основні форми.

Фізичний знос основних засобів частково компенсується ремонтами. На практиці (згідно з існуючою методикою) сума зносу основних засобів характеризується сумою нарахованої амортизації.

Амортизаційні відрахування частина вартості основних засобів, яку перенесено на виготовлену продукцію. Для визначення суми амортизації здійснюють допоміжні розрахунки або беруть відомості про використання аналогічних видів основних засобів.

На практиці суму амортизації визначають на основі норм амортизації. При цьому припускають, що основні засоби зношуються рівномірно протягом усього періоду функціонування. Норми амортизації диференційовано за групами й видами основних засобів, тобто за строками служби, конструктивними особливостями

тощо, і виражено у відсотках. Норми амортизації періодично переглядаються та вдосконалюються.

По аналізованому підприємству дані про ступінь зношеності основних засобів приведено в таблиці 2.16.

Таблиця 2.16

Динаміка показників технічного стану основних засобів АТ «Трест Житлобуд-1» за 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.
Знос основних засобів, тис.грн.	97470	119201	157773
Коефіцієнт зносу	0,350	0,345	0,332
Коефіцієнт придатності	0,650	0,655	0,668

З таблиці 2.16 видно, що значення показників технічного стану характеризують високий рівень технічного стану основних засобів. За три роки коефіцієнт зносу зменшився з 35% у 2019 році до 33,2% у 2021 році. При цьому коефіцієнт придатності збільшується та відповідно складає в 2019 році 65%, а у 2021 році - 66,8%. Придбані основні засоби вплинули на їх вагоме оновлення.

Наступний етап аналізу - вивчення забезпеченості підприємства основними засобами та ефективності їх використання.

Забезпеченість підприємства основними засобами характеризується показниками фондоозброєності праці та технічної озброєності праці.

Фондоозброєність праці розраховується як відношення середньої вартості основних виробничих фондів основного виду діяльності до кількості робітників у найбільшу зміну або до їх середньооблікової чисельності.

Технічна озброєність розраховується як відношення середньорічної вартості активної частини основних засобів до середньооблікової кількості робітників.

Порівнюючи фактичні показники з планом або з фактичними торішніми показниками визначають темпи і напрямки зростання цих показників.

На основі даних таблиці 2.17 бачимо чітку тенденцію збільшення показника фондоозброєності.

Таблиця 2.17

Показники фондоозброєності праці АТ «Трест Житлобуд-1»
за 2019-2021 рр.

№ п/п	Показники	2019	2020	2021
1	Середньорічна вартість основних засобів	249043,5	311910	410051,5
2	Середньорічна вартість активної частини основних засобів	169194	225318	304068,5
3	Середньооблікова чисельність робітників	2028	2280	2277
4	Фондоозброєність	122,8	136,8	180,1
5	Технічна озброєність	83,4	98,8	133,5

Наслідками такої тенденції є перевищення темпів росту вартості основних засобів (64,6 %) над темпами росту середньооблікова чисельність робітників (12,3%). Технічна озброєність підвищилась на 50,1 пунктів, що говорить про збільшення активної частини основних засобів на 1 робітника. До активної частини основних засобів будівельного підприємства відносяться машини та обладнання, транспортні засоби та інструмент побутовий електромеханічний. Вартість активної частини збільшилась на 79,7 %, а середньооблікова чисельність робітників збільшилась на 12,3%.

Для розробки технологічної політики підприємства необхідний поглиблений аналіз показників ефективності використання основних засобів - фондівіддачі та фондомісткості. Показник фондівіддачі відображає кількість виготовленої продукції (проведених послуг) на одну гривню основних засобів. Цей показник визначається розподілом річного обсягу виготовленої продукції (робіт, послуг) в грошовому (або натуральному) виразі за певний період до загальної середньорічної вартості основних виробничих засобів підприємства. Не враховують засоби, що знаходяться на консервації і здані в оренду іншим підприємствам.

Показники ефективності використання основних засобів на підприємстві АТ «Трест Житлобуд-1» наведено в таблиці 2.18.

Таблиця 2.18

Динаміка показників фондівдачі основних засобів АТ «Трест Житлобуд-1» за 2019-2021 рр.

Показники	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення 2020-2019	Абсолютне відхилення 2021-2020
Виручка від реалізації продукції, тис.грн.	2102259	2421163	1948348	318904	- 472815
Фондовіддача	8,44	7,76	4,75	- 0,68	-3,01
Фондомісткість	0,118	0,129	0,21	0,011	0,081

Фондовіддача значно зменшилася у 2021 р. за рахунок того, що суттєво зменшилася кількість виробленої продукції, при тому, що саме у 2021 р. спостерігався значний приріст основних засобів (на 75 %). Це свідчить про зниження ефективності використання основних засобів. Оскільки у 2021 році коефіцієнт оновлення був на рівні 30,6 %, що свідчить про значні інвестиції в розширене відтворення основних засобів (так як коефіцієнт вибуття був на рівні лише 4,5, а фондоозброєності зріс до 180,1), то можемо стверджувати, що зменшення показника фондівдачі є закономірним явищем в такій ситуації та вже в наступні роки підприємство знову вийде на досить високі показники ефективності використання основних засобів.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Застосування обліково-аналітичного забезпечення в системі управління основними засобами будівельних підприємств

В умовах економіки ринкового типу перед будівельними підприємствами гостро постає проблема підвищення ефективності управління основними засобами, вирішення якої сприятиме формуванню передумов для успішного здійснення виробничо-господарської діяльності. Однією із складових управлінського механізму будь якого підприємства, в тому числі і будівельного, є система бухгалтерського обліку, яка поряд з аналітичною системою покликана генерувати повне, достовірне та адекватне потребам менеджменту інформаційне забезпечення для обґрунтування, розробки, прийняття та реалізації рішень, спрямованих на підвищення раціональності використання основних засобів.

Ефективність управління процесами формування, використання та відтворення основних засобів корелює з рівнем організації обліково аналітичного процесу на підприємстві та якісними характеристиками вихідної управлінської інформації. Зважаючи на це, теоретичним, організаційно-методичним та практичним аспектам обліку та аналізу операцій з основними засобами необхідно приділяти особливу увагу. Водночас облікові дані через формування підприємствами часто необґрунтованої облікової політики в частині визначення методів, способів та процедур відображення в обліку та звітності відомостей про основні засоби є інформаційно знеціненими, що обмежує користувачів в проведенні аналітичних досліджень. Крім того, епізодичний та несистематичний підхід до проведення економічного аналізу, характерний для більшості підприємств, та недостатня кваліфікація фахівців значно знецінюють якісні параметри вихідної аналітичної інформації, що негативно позначається на дієвості управлінських рішень.

Під управлінням основними засобами необхідно розуміти процес розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень, а також контроль за їх виконанням щодо формування, використання та відтворення основних виробничих фондів підприємства. При цьому ефективність управлінської системи буде залежати головним чином від якості інформаційної бази, яка є результатом синергії двох компонентів: зовнішнього та внутрішнього інформаційного забезпечення.

Незважаючи на те, що дані зовнішнього середовища не розкривають кількісно-якісного стану основних засобів підприємства, інтенсивність та ефективність їх використання, вони мають опосередкований вплив на процес їх формування, використання та відтворення через систему нормативно-правових актів. Крім того, не потрібно недооцінювати інші джерела зовнішнього інформаційного середовища, до якого відносять макроекономічні показники, результати маркетингових досліджень, тенденції кон'юнктури ринку тощо. Не заперечуючи ціннісну значущість даних зовнішнього середовища, слід зауважити, що прийняття управлінських рішень стосовно формування та використання основних засобів підприємства ґрунтується здебільшого на внутрішньому інформаційному забезпеченні, основу якого формує дві функції управління — облік та аналіз. Учені зазначають, що на сучасному етапі економічного розвитку облікова та аналітична інформація є найважливішим елементом системи управління господарською діяльністю, яка покликана створювати умови для досягнення корпоративних цілей і завдань, що використовуються на різних рівнях управління підприємством [3, с. 9-10].

Основний масив інформації в системі обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами формує бухгалтерський облік, який, є основою, ядром інформаційного забезпечення, у його системі формується біля 80% усього обсягу інформації про діяльність підприємства [15, с. 409].

Американський інститут присяжних бухгалтерів ще в 1970 р. заявив, що функція обліку забезпечення інформацією про діяльність господарського суб'єкта з метою її використання для прийняття управлінських рішень. А. Файоль, досліджуючи роль облікової функції управління, зазначав, що облік - це орган зору

підприємства, даючи йому можливість знати, які результати досягнуті та куди воно йде.

Повна, адекватна та достовірна інформація про наявність та рух основних засобів, їх технічний стан, витрати на формування й відтворення, інтенсивність та ефективність використання це ті дані, на основі яких мають обґрунтовуватися стратегії та прийматися оперативні рішення у сфері управління основними засобами підприємств. Роль такого генератора інформації для потреб управління, крім бухгалтерського обліку, виконує система економічного аналізу. Проведення аналітичних досліджень має орієнтуватися на досягнення якісно змістовних знань, використання яких при реалізації управлінських рішень помітно знижує ризик невизначеності. При цьому рівень інформаційного забезпечення має корелювати з дієвістю управлінських рішень: чим вищі якісні параметри інформації, тим кращі можливості менеджерів підготувати оптимальні рішення.

Аналіз є «головним інформаційно утворюючим елементом системи управління» [30, с. 14]. Однак, незважаючи на це, сучасний стан аналітичного забезпечення далеко не повною мірою відповідає вимогам ефективного менеджменту. Аналіз здебільшого є ретроспективним, весь арсенал методичних засобів і прийомів спрямовується на встановлення причин та наслідків минулих подій, тоді як функція передбачення розвинена недостатньо. Аналітично-дослідницький процес має бути націлений не тільки на оцінку й декларування сучасного стану та ефективності використання основних засобів як результату раніше прийнятих рішень, а бути перспективним, стратегічно орієнтованим, спрямованим на розробку рекомендацій і пошук оптимальних рішень в умовах мінливої соціально-економічної ситуації [13, с. 331].

Формування ефективної системи обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами будівельного підприємства має передбачати послідовне виконання таких завдань:

- забезпечення повноти та своєчасності відображення в обліковій системі підприємства операцій з формування, використання та відтворення основних засобів;

- визначення системи аналітичних показників для оцінки стану, інтенсивності та ефективності використання основних засобів підприємства;

- формування механізму систематизації та узагальнення необхідної для потреб управління основними засобами підприємства даних бухгалтерського обліку та методики їх наступної трансформації в аналітичну інформацію;

- розробка та апробація заходів, спрямованих на підвищення рівня ефективності використання основних засобів, а також порядку здійснення контролю за їх виконанням.

За допомогою інструментарію економічного аналізу облікова інформація трансформується в аналітичну. В процесі проведення аналізу стану та ефективності використання основних засобів доречно опиратися на п'ять основних груп показників:

1. Показники, що характеризують наявність, динаміку та структуру основних засобів - розраховуються для визначення ступеня забезпеченості підприємства основними засобами, рівня забезпечення планових потреб у засобах виробництва, виявлення резервів підвищення ефективності використання основних засобів на основі оптимізації їхньої структури:

1.1 - для оцінки наявності, динаміки та структури основних засобів:

1.1.1 - абсолютні показники (кількість та вартість основних засобів за окремими їх видами та місцями експлуатації);

1.1.2 - відносні показники (показники структури, показники динаміки, відносний показник виконання плану, відносні величини порівняння);

1.2 - для оцінки забезпеченості підприємства основними засобами:

1.2.1 - кількість основних засобів та їх вартість за окремими видами;

1.2.2 - рівень забезпеченості основними засобами за окремими їх видами відповідно до планових потреб; – коефіцієнт загальної фондоозброєності праці;

1.2.3 - коефіцієнт технічної озброєності праці;

1.2.4 - коефіцієнт вартості основних засобів в активах підприємства.

2. Показники руху та технічного стану основних засобів - розраховуються для визначення зміни складу основних засобів внаслідок придбання, створення,

реалізації, ліквідації та оновлення основних виробничих фондів і оцінки їх якісного стану:

2.1 - для оцінки руху основних засобів:

2.1.1 - коефіцієнт оновлення основних засобів;

2.1.2 - термін оновлення основних засобів;

2.1.3 - коефіцієнт вибуття основних засобів;

2.1.4 - коефіцієнт приросту основних засобів;

2.2 - для оцінки технічного стану основних засобів:

2.2.1 - коефіцієнт зносу основних засобів;

2.2.3 - коефіцієнт придатності основних засобів.

3. Показники інтенсивності та ефективності використання основних засобів - розраховуються для оцінки рівня ефективності використання наявних засобів виробництва та пошуку резервів підвищення їх прибутковості:

3.1 - рентабельність основних засобів;

3.2 - фондоддача основних засобів;

3.3 - фондоддача активної частини основних засобів;

3.4 - фондомісткість;

3.5 - відносна економія основного капіталу.

4. Показники використання виробничої потужності підприємства - розраховуються для оцінки рівня використання виробничої потужності підприємства та його впливу на кінцеві результати господарювання:

4.1 - коефіцієнт використання виробничої потужності;

4.2 - коефіцієнт інтенсивного завантаження виробничої потужності;

4.3 - коефіцієнт екстенсивного завантаження виробничої потужності.

5. Показники використання технологічного обладнання розраховуються для оцінки рівня використання чисельності, часу роботи та потужності обладнання:

5.1 - для оцінки ступеня залучення обладнання у виробництво:

5.1.1 - коефіцієнт використання наявного обладнання;

5.1.2 - коефіцієнт використання парку встановленого обладнання ;

5.2 - для оцінки ступеня екстенсивності завантаження обладнання:

- 5.2.1 - календарний фонд часу;
- 5.2.2 - режимний фонд часу;
- 5.2.3 - можливий фонд часу;
- 5.2.4 - плановий фонд часу;
- 5.2.5 - фактичний фонд часу;
- 5.3 - для оцінки ступеня використання часу роботи обладнання:
 - 5.3.1 - коефіцієнт використання календарного фонду часу;
 - 5.3.2 - коефіцієнт використання режимного фонду часу;
 - 5.3.3 - коефіцієнт використання планового фонду часу;
 - 5.3.4 - коефіцієнт використання можливого фонду часу;
- 5.4 - для оцінки ступеня інтенсивності завантаження обладнання:
 - 5.4.1 - коефіцієнт інтенсивності завантаження обладнання;
 - 5.4.2 - коефіцієнт інтегрального завантаження обладнання.

Розрахунок наведеної системи аналітичних показників дасть змогу:

- 1) оцінити ступінь забезпеченості підприємства основними засобами за окремими видами машин, механізмів, обладнання, приміщень та місцями їх експлуатації; рівень забезпечення планових потреб у засобах виробництва; виявити резерви підвищення ефективності використання основних засобів на основі оптимізації їхньої структури;
- 2) визначити зміни у складі та структурі основних засобів внаслідок придбання, створення, реалізації, ліквідації та оновлення основних виробничих фондів та оцінити їх технічний стан;
- 3) визначити рівень інтенсивності використання засобів виробництва та виявити резерви підвищення ефективності їх використання;
- 4) оцінити рівень використання виробничої потужності підприємства та його вплив на кінцеві результати фінансово-господарської діяльності підприємства;
- 5) визначити рівень екстенсивності та інтенсивності завантаження обладнання; оцінити ступінь залучення обладнання у виробництво та ступінь використання часу роботи обладнання.

3.2. Напрями вдосконалення аудиту основних засобів будівельних підприємств

Зважаючи на те, що аудит основних засобів здійснюється під час проведення аудиту фінансової звітності суб'єкта господарювання, а також виконується як супутня послуга аудиту, важливо акцентувати увагу на тому, що це впливає на організацію та методику аудиторської перевірки, завдання та мету.

Під час проведення аудиту фінансової звітності аудиторська перевірка основних засобів обмежена в часі, оскільки необхідно перевірити достовірність інформації, яка міститься у фінансовій звітності, за всіма об'єктами бухгалтерського обліку, а тому дослідити в повному обсязі достовірність інформації бухгалтерського обліку та інформацію фінансової звітності про основні засоби дуже складно. Виходячи з цього аудитор змушений дуже ретельно обирати аудиторські процедури, аудиторські докази, методичні прийоми для отримання впевненості, що інформація, яка наведена в фінансовій звітності, відповідає якісним характеристикам. Звісно, що практика аудиту вже має певний досвід проведення аудиторських перевірок основних засобів на рівні суб'єктів аудиторської діяльності, але не існує загальноприйнятої методики, що в значній мірі впливає на якість аудиторських послуг.

Сучасні вимоги розвитку аудиту в Україні потребують розробки теоретичних та практичних аспектів організації та методики аудиту основних засобів, які слід розглядати в двох напрямках:

по-перше, аудит основних засобів під час проведення аудиту фінансової звітності;

по-друге, аудит основних засобів як окрема супутня послуга аудиту.

Особливості аудиту основних засобів у складі аудиту фінансової звітності та операційного аудиту основних засобів узагальнено на рисунку 3.1.

Аудит основних засобів	
У складі аудиту фінансової звітності	Операційний аудит
Мета аудиту	
Визначається на законодавчому рівні - надання аудитору можливості висловити думку про те, чи відповідають фінансові звіти в усіх суттєвих аспектах концептуальній основі фінансової звітності	Визначається договором на проведення аудиту - перевірка конкретних аспектів обліку основних засобів, дотримання певних процедур і правил, достовірності інформації про основні засоби в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності
Завдання аудиту	
Збір достатніх аудиторських доказів для перевірки в усіх суттєвих аспектах достовірності та правильності інформації, що міститься у фінансовій звітності	Збір достатніх аудиторських доказів для оцінки достовірності відображення інформації про операції з основними засобами в первинних документах, облікових регістрах, фінансовій звітності
Програма аудиту основних засобів	
Не передбачена	Обов'язкова
Аудиторські процедури	
Скорочені для перевірки операцій та залишків на рахунках обліку, класів рахунків, облікових регістрів, фінансової звітності	Розширені для перевірки операцій та залишків на рахунках обліку, класів рахунків, облікових регістрів, фінансової звітності
Аудиторський звіт	
Форма та зміст визначається МСА	Має довільну форму, визначає виявлені порушення

Рис. 3.1. Особливості аудиту основних засобів у складі аудиту фінансової звітності та операційного аудиту основних засобів

Аналіз наведених особливостей надає змогу зробити висновок, що й організація, й методичні підходи аудиторської перевірки основних засобів відрізняються та мають свої особливості. Узагальнена схема обліку основних засобів, яку доцільно використовувати аудитором для планування аудиторської перевірки та визначення методики аудиторської перевірки наведено на рисунку 3.2.

Операції, пов'язані з надходженням основних засобів (шляхи надходження)						
Придбання за грошові кошти	Створення підприємним або господарським способом	В обмін на інші активи	В якості внеску в уставний капітал	Безоплатне отримання	Переведення оборотних активів до основних засобів	Отримання на умовах фінансової оренди, оперативної оренди
Операції, пов'язані з процесом експлуатації основних засобів						
Нарахування амортизації	Переоцінка	Ремонт, модернізація, реконструкція	Зменшення корисності	Відновлення корисності	Переведення до складу оборотних активів, призначених для продажу	
Операції, пов'язані з вибуттям основних засобів						
Безоплатна передача	Передача в якості внеску в уставний капітал	Продаж за грошові кошти	Обмін на інші активи	Ліквідація	Передача у фінансову, оперативну оренду	
Відображення інформації операцій з основними засобами в документах обліку						
Первинні документи	Бухгалтерські довідки	Аналітичний облік	Синтетичний облік	Облікові реєстри	Головна книга	Оборотна відомість
Відображення інформації про основні засоби у фінансовій звітності						
Баланс	Звіт про фінансові результати	Звіт про рух грошових коштів		Звіт про власний капітал	Примітка до фінансової звітності	
Організація внутрішнього контролю обліку основних засобів						
Проведення планових і непланових інвентаризацій	Перевірка дотримання прийнятої методології обліку	Документальний контроль	Перевірка узгодженості первинних документів і облікових реєстрів		Перевірка узгодженості показників фінансової звітності і облікових реєстрів	

Рис. 3.2. Узагальнена схема обліку основних засобів для використання в аудиті

Зважаючи на це, запропоновано загальний план аудиту основних засобів (таблиця 3.1.)

Таблиця 3.1

Загальний план аудиту основних засобів АТ “Трест Житлобуд - 1”

№ з/п	Етап аудиторської перевірки	Зміст	Термін виконання	Виконавець
1	Підготовчий	- оцінка системи внутрішнього контролю суб'єкта господарювання; - визначення аудиторського ризику; - визначення рівня суттєвості; - складання програми аудиту		

Продовження таблиці 3.1

2	Фактичний	- аналіз результатів попередніх інвентаризацій; - спостереження за ходом проведення інвентаризації; - висновки за результатами інвентаризацій.		
3	Основний	- виконання аудиторських процедур відповідно до програми аудиту; - оформлення робочих документів; - коригування аудиторського ризику, рівня сутєвості; - оформлення підсумкових документів.		
4	Завершальний	Узагальнення результатів аудиторської перевірки: - аналіз виявлених порушень, зловживань; - узгодженість виявлених порушень з управлінським персоналом та їх виправлення; - складання аудиторського звіту; - підписання акту наданих послуг.		

Доцільно запропонувати для удосконалення аудиту основних засобів підприємству розробити графік документообігу з обліку основних засобів, який наведений в таблиці 3.2 та у якому зазначити кількість примірників кожного документа, які необхідні для оформлення тієї чи іншої господарської операції; осіб, відповідальних за кожний вид робіт та терміни їх виконання.

Таблиця 3.2

Запропонований графік документообігу для удосконалення аудиторської перевірки основних засобів АТ “Трест Житлобуд - 1”

Назва документа	Складання і передача документа		Оперативна служба, яка використовує або обробляє документ		Надходження документа до бухгалтерської служби, його обробка та узагальнення даних		
	відповідальний за своєчасне та якісне складання і передачу документа	строки передачі первинного документа, на обробку і використання даних	служба, що прийняла документ	кому і коли передається документ	час приймання документа	обробка документа і узагальнення його даних	кому і в які строки передається документ
Рахунок постачальника на оплату за основні засоби	Зав. відділом матеріального постачання	В день отримання		Бух. службі	Щодня до 16.00	Оплата або підготовка відмови від оплати	На другий день після отримання матеріалів завідуючому складом

Продовження таблиці 3.2

ОЗ-1 «Акт приймання-передачі основних засобів»	Комірник на час надходження основних засобів	В день отримання	Відділ матеріально-технічного постачання	Бух. службі кожного 5-го, 9-го, 13-го числа	Щодня до 17.00	Контроль за змістом, визначення м цін	Бухгалтеру по обліку основних засобів не пізніше другого дня після отримання
ОЗ-1 «Акт внутрішнього переміщення основних засобів», Вимога на відпуск, внутрішнє переміщення основних засобів	Комірник при передачі основних засобів - відповідальній особі	В день отримання	Відділ матеріально-технічного постачання	Бух. службі не пізніше другого дня після отримання	Щодня до 17.00	Запис до облікових регістрів	Поточний архів кожного 6-го числа

Графіки, розроблені для кожного документа, та графіки роботи бухгалтера з обліку основних засобів деталізують, конкретизують графік і разом з ним визначають оптимальний склад виконавців і підрозділів, задіяних у створенні кожного документа. Такий підхід до організації документообігу сприятиме зростанню ефективності облікової роботи.

Велику проблему становить саме документація аудитора, оскільки вона може бути неоднозначно зрозумілою для різних спеціалістів-аудиторів. Саме тому, в рамках вдосконалення аудиту, аудитор має взяти за орієнтир те, що робочою документацією буде користуватися, наприклад, інший аудитор, котрий має інший досвід роботи в галузі аудиту.

Переглянувши цю документацію, інший аудитор зміг би зрозуміти основний зміст проведеної перевірки та прийнятих рішень за її результатами без визначення окремих деталей процедур перевірки. Тобто робоча аудиторська документація повинна бути зрозумілою для інших користувачів цього виду документів. Багато проблем аудиту операцій з основними засобами підприємства виникають передусім через недосконалість системи їх обліку.

Тому для удосконалення аудиту основних засобів можна використовувати наступний тест внутрішнього контролю основних засобів, який наведений у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Тест внутрішнього контролю основних засобів на АТ “Трест Житлобуд - 1”

№ з/п	Зміст тесту	Варіанти відповіді			Повна відповідь аудитора
		Так	Ні	Дані відсутні	
1	Підприємство веде звичайну діяльність?				
2	Чи використовується для автоматизації бухгалтерського обліку основних засобів комп'ютерна програма?				
3	Чи є на підприємстві відповідальний за ведення обліку основних засобів?				
4	Чи за кожним працівником закріплені основні засоби?				
5	Наявність та склад на підприємстві інвентаризаційної комісії?				
6	Чи проводилась аудиторська перевірка у цьому році?				
7	Чи були виявлені аудиторами порушення?				
8	Чи правильно і своєчасно відображається інформація про первісну вартість об'єкта основних засобів?				
9	Чи правильно формуються амортизаційні групи?				
10	Яким методом підприємство нараховує амортизацію основних засобів на підприємстві?				
11	Чи правильно застосовуються методи нарахування амортизації?				
12	Чи правильно розраховані суми амортизації?				
13	Чи вірно суми амортизації відображені в обліку?				
14	Чи правильно застосовуються форми первинної облікової документації для відображення: - ремонтних робіт; - модернізації, реконструкції основних засобів				
15	Чи своєчасно проводиться інвентаризація основних засобів?				
16	Чи проводиться на підприємстві переоцінка основних засобів?				

Продовження таблиці 3.3

17	Чи ліквідуються основні засоби на підприємстві? Яка періодичність їх списання?				
18	Чи правильно в обліку відображена інформація про списання основних засобів?				

Впровадження даного тесту внутрішнього контролю дозволить отримати первинну інформацію про облік основних засобів на підприємстві, яка має враховуватися при визначенні етапів, програми, процедур проведення аудиту основних засобів на ньому. Тому можна рекомендувати використовувати такий план аудиту основних засобів, представлений в таблиці 3.4

Таблиця 3.4

Удосконалений план аудиту основних засобів АТ “Трест Житлобуд - 1”

№ з/п	Найменування робіт	Термін виконання	Виконавець	Тривалість днів	Процедури	Дані для аудиту
1	Підготовчий етап				Ознайомлення, дослідження, вивчення документів	Ознайомлення, дослідження, вивчення документів
2	Основний етап				Вибіркова перевірка	Ознайомлення, дослідження, вивчення документів
3	Заключний етап				Формування висновків	Аудиторський висновок, звіт (за замовленням), рекомендації

Запропонований графік документообігу для удосконалення аудиторської перевірки основних засобів, розроблений тест внутрішнього контролю амортизації основних засобів, наведений удосконалений план аудиту основних засобів дозволить аудиторів надавати підприємству більш якісну інформацію, яку воно зможе використовувати для удосконалення обліку основних засобів. Таким чином, запропоновані нововведення із удосконалення аудиту основних засобів на АТ

“Трест Житлобуд - 1” сприятимуть поліпшенню перевірки основних засобів і роботи бухгалтерії в цілому.

3.3. Застосування комп'ютерних технологій для автоматизації бухгалтерського обліку і аудиту на будівельному підприємстві

Автоматизація облікового процесу на підприємстві в теперішніх умовах господарювання допомагає виконати роботу працівниками бухгалтерії значно швидше, зекономити кошти та вчасно забезпечити управлінський апарат необхідною інформацією. Якщо дана інформація є достовірною, повною і своєчасною, це підвищить ефективність процесу обліку. Це обумовлює необхідність застосування комп'ютерних програм для автоматизації облікової інформації. Саме тому, перед підприємствами, які здійснюють свою діяльність в сучасному світі, постає завдання обрати програмні комплекси для автоматизації обліку та управління, які найбільше задовольнятимуть їхні потреби.

Програмне забезпечення щодо автоматизації процесу обліку в епоху розвитку комп'ютерної техніки розвивалося за двома напрямками: програми електронних таблиць (Excel) та електронні бази даних (Access). Використання комп'ютерно-інформаційної техніки для автоматизації обліку на підприємствах має свої недоліки та переваги. Основним недоліком є висока вартість програмного забезпечення та комп'ютерної техніки. Підприємство з невеликими обсягами діяльності не завжди може дозволити собі такі затрати. А головною перевагою комп'ютерних програм є те, що значно зменшується час на обробку облікової інформації працівниками бухгалтерії, скорочується кількість помилок при формуванні документів та зведених облікових реєстрів, і необхідна інформація отримується в короткі терміни. Програма Excel має змогу формувати бухгалтерські документи, проте вона не складає бухгалтерських проведення по господарських операціях, а також формування форм звітності в друкованому варіанті є значно

складнішим і довготривалішим, ніж у 1 С: Бухгалтерії, де все здійснюється значно швидше.

На сьогоднішній день у зв'язку з розвитком інформаційних технологій на ринку комп'ютерних бухгалтерських програм найбільшою популярністю користуються наступні системні комплекси:

1. «Парус-Бухгалтерія» - проста у використанні, але повнофункціональна програмна система, яка дає можливість комп'ютеризувати обліковий процес в підприємствах малого, середнього та великого бізнесу. Програма вміщує в собі великий спектр різноманітних функцій, до основних можна віднести: облік каси та банку; облік господарських операцій; облік основних засобів, облік матеріальних цінностей та багато інших.

2. Програмний продукт «БЕСТ ЗВІТ ПЛЮС» застосовується для автоматизації облікових процесів, формування первинної і зведеної документації. Цей комплекс відповідає за організацію електронного документообігу у господарствах незалежно від форм власності та джерел фінансування, а також надає можливість подавати форми звітності контролюючим органам у електронній формі.

3. «GrossVee XXI» - система, що призначена для автоматизації обліку на сучасних торгівельно-промислових підприємствах. Дана програма являється повнофункціональною інформаційною системою і безперечно задовольняє вимоги більшості споживачів без додаткових налаштувань. Водночас, завдяки своїй комплексній побудові, вона може слугувати базою для створення різноманітних галузевих підсистем.

4. «M.E.Doc IS» - це система електронного документообігу, що являє собою комп'ютерну програму, яка допомагає працівнику облікового апарату у роботі з усіма типами документів в електронному вигляді: рахунками, договорами, актами, податковими накладними, звітами та іншими бухгалтерськими документами.

5. X-DOOR - програма побудована по модульному принципу і складається з програми-платформи (X-DOOR або RTX-DOOR) і ряду незалежних модулів-додатків, які призначені для вирішення конкретних прикладних задач.

6. «1С: Бухгалтерія»- програмне забезпечення корпорації «1С», яке є лідером за кількістю реалізації. Після установки цієї програми на комп'ютер, почати працювати з нею можна практично відразу, навіть без попереднього ознайомлення з інструкцією.

Узагальнюючи вищезазначене, можна стверджувати, що інформаційні програмні комплекси стали основною складовою системи ведення облікового процесу на підприємстві без яких неможливо уявити сучасну бухгалтерію. Інформаційно-програмне забезпечення таке ж важливе для бухгалтерського обліку підприємства як організація облікового процесу, наявність висококваліфікованих працівників, система документообігу та ін. Чітко налагоджені та найбільш доцільно підібрані програмні комплекси для автоматизації бухгалтерського обліку забезпечують найвищу ефективність управління підприємством в цілому та організацію облікового процесу зокрема. Застосування комп'ютерно-інформаційних технологій в процесі ведення бухгалтерському обліку забезпечує його достовірність, чіткість та оперативність. Це дає змогу проконтролювати в будь-який момент часу стан розрахунків, активів та зобов'язань.

Нині створено принципово нові автоматизовані форми бухгалтерського обліку, при яких обліково-обчислювальні роботи виконуються автоматично на обчислювальних машинах з використанням програмного забезпечення. Спеціальні комп'ютерні програми суттєво спрощують ведення бухгалтерського та обліку з метою оподаткування, а також складання звітності. Сучасний рівень розвитку економіки характеризується комп'ютеризацією всіх сфер народного господарства, застосуванням автоматизованих систем управління, електронно-обчислювальних машин, що дозволяє вирішувати принципово нові задачі обліку, аналізу, контролю і управління.

Більший ефект від застосування ЕОМ в бухгалтерському обліку можна досягнути шляхом вдосконалення методології і організації самого процесу обліку, підвищення його контрольних властивостей, а також за рахунок більш повного задоволення потреб управління в необхідній інформації. У даний час автоматизація бухгалтерського обліку в основному розвивається по шляху раціоналізації

існуючої технології обробки облікової інформації і зниженні її трудомісткості, однак можливості такої автоматизації вельми обмежені.

Виокремлюють такі основні види інформаційних систем бухгалтерського обліку: «1С: Бухгалтерія», «Інфо-Бухгалтер», «Фінанси без проблем», «Головний бухгалтер», «Бухоблік-Фінанси-Бізнес», «ФінЕко», Fin Expert та інші.

За умов комп'ютерної технології передбачається вирішення таких задач з обліку основних засобів: формування і ведення картотеки по інвентарних номерах основних засобів, як реєстрів аналітичного обліку в довіднику основні засоби; оприбуткування основних засобів, що надходять на підприємство; введення в експлуатацію основних засобів, що надійшли; нарахування зносу (амортизації) по основних засобах; вибуття основних засобів через реалізацію, ліквідацію і списання; формування реєстрів аналітичного і синтетичного обліку основних засобів.

ВИСНОВКИ

В ході проведеного дослідження, було встановлено, що існує широке коло науковців, які досліджують проблематику сутності основних засобів. Проте немає однозначного підходу до їх визначення. Проведений аналіз наукових підходів до визначення сутності основних засобів показав також, що їх твердження в науковому просторі значно відрізняється від визначення відповідно до стандарту бухгалтерського обліку П(С)БО 7.

З метою забезпечення єдності фіскального й облікового підходів до визнання об'єктів основних засобів доцільно для цілей податкових розрахунків всі основні засоби розглядати як такі, які використовуються в господарській діяльності, а отже, прямо чи опосередковано приносять економічні вигоди.

Порівнюючи дефініції, представлені в П(С)БО та Міжнародних стандартах фінансової звітності, можна зробити висновок про їх подібність, зумовлену тим, що під час написання українських стандартів бухгалтерського обліку міжнародні документи використовувались як основа.

Для потреб бухгалтерського обліку об'єкт основних засобів визнається активом, коли існує ймовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з використанням цього об'єкта, а його вартість може бути достовірно визначена.

Важливим регулятором ведення обліку основних засобів та складання звітності є нормативно-правове регулювання. Нормативно-правову базу можна представити як чотирирівневу систему.

Основним документом, що визначає способи ведення бухгалтерського обліку основних засобів, які використовуються при відображенні господарських операцій (первинне спостереження, вартісне вимірювання, поточне групування і підсумкове узагальнення фактів господарської діяльності) є Наказ про облікову політику.

Основним документом, яким визначено завдання економічного контролю, його органи, права і обов'язки посадових осіб, які здійснюють функції

економічного контролю ревізійних комісій є Постанова КМ України від 21.05.2014 №236 «Про Державну фіскальну службу України».

Мета аудиту основних засобів полягає у висловленні аудитором незалежної професійної думки щодо правильності відображення у звітності підприємства інформації щодо основних засобів. Функціональним завданням аудиторської перевірки основних засобів є одержання аудиторських доказів з метою висловлення незалежної думки стосовного того, що облік відповідає законодавчим і нормативним вимогам, а інформація щодо визначення достовірності відображення в обліку наявності та стану основних засобів, їхньої вартісної оцінки, що міститься у фінансових звітах, є достовірною у всіх суттєвих аспектах.

Облік основних засобів здійснюється в натуральних і вартісних показниках. При оцінюванні основних засобів у натуральній формі встановлюється кількість машин, їхня продуктивність, потужність, розмір виробничих площ. Кожний об'єкт основних засобів обчислюється в натуральних одиницях, які характеризують певні його параметри. Ці дані використовуються для розрахунку виробничих потужностей підприємств і галузей економіки, визначення речового складу основних засобів, встановлення шляхів більш раціонального їх використання, складання балансу обладнання, визначення технічного стану основних засобів.

Вартісні показники основних засобів дають змогу визначити загальну суму, знос, нарахувати амортизацію, розрахувати собівартість продукції, рентабельність підприємства. Залежно від характеру, стану основних засобів, часу оцінювання розрізняють такі види достовірності оцінки їх вартості: первісна (історична) собівартість; справедлива вартість; переоцінена вартість; залишкова вартість; вартість яка амортизується; ліквідаційна вартість.

Для цілей бухгалтерського обліку основні засоби класифікуються за певними групами і цим групам, за Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженим Міністерством фінансів України від 30.11.99 р. № 291, встановлені відповідні коди (шифри).

Одиницею обліку основних засобів є окремий інвентарний об'єкт. Це завершений пристрій з усіма пристосуваннями й приладами до нього або окремий конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій, чи відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів одного або різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс – певну роботу тільки в складі комплексу, а не самостійно.

Якщо один об'єкт основних засобів складається з частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожна з них може визнаватися в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів.

На основі проведеного аналізу стану та використання основних засобів на АТ «Трест Житлобуд-1» встановлено, що частка основних засобів в структурі майна підприємства за досліджуваний період не перевищувала 5 %, всі основні засоби досліджуваного підприємства впродовж 2019-2021 рр. фінансувалися за рахунок власного капіталу. Найбільшу питому вагу в основних засобах за 3 роки займали транспортні засоби, але за три роки їх частка змінювалась від 34,8 % у 2020 році до 29,3% у 2021 році.

На підприємстві АТ «Трест Житлобуд-1» впродовж досліджуваних років коефіцієнт оновлення знаходився на рівні 25-31 %. Це свідчить про те, що практично кожного року підприємство оновлює якщо не третину, то четверту частину своїх основних засобів. Варто відзначити і високий рівень технічного стану основних засобів. За три роки коефіцієнт зносу зменшився з 35% у 2019 році до 33,2% у 2021 році. При цьому коефіцієнт придатності збільшується та відповідно складає в 2019 році 65%, а у 2021 році – 66,8%. Придбані основні засоби вплинули на їх вагоме оновлення.

Управління процесами формування, використання та відтворення основних засобів корелює з рівнем організації обліково аналітичного процесу на підприємстві та якісними характеристиками вихідної управлінської інформації. Облікові дані через формування підприємствами часто необґрунтованої облікової

політики в частині визначення методів, способів та процедур відображення в обліку та звітності відомостей про основні засоби є інформаційно знеціненими, що обмежує користувачів в проведенні аналітичних досліджень.

Формування ефективної системи обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами будівельного підприємства має передбачати послідовне виконання таких завдань: забезпечення повноти та своєчасності відображення в обліковій системі підприємства операцій з формування, використання та відтворення основних засобів; визначення системи аналітичних показників для оцінки стану, інтенсивності та ефективності використання основних засобів підприємства; формування механізму систематизації та узагальнення необхідної для потреб управління основними засобами підприємства даних бухгалтерського обліку та методики їх наступної трансформації в аналітичну інформацію; розробка та апробація заходів, спрямованих на підвищення рівня ефективності використання основних засобів, а також порядку здійснення контролю за їх виконанням. За допомогою інструментарію економічного аналізу облікова інформація трансформується в аналітичну.

Сучасні вимоги розвитку аудиту в Україні потребують розробки теоретичних та практичних аспектів організації та методики аудиту основних засобів, які слід розглядати в двох напрямках: аудит основних засобів під час проведення аудиту фінансової звітності та аудит основних засобів як окрема супутня послуга аудиту.

У ході дослідження розроблено графік документообігу для удосконалення аудиторської перевірки основних засобів, тест внутрішнього контролю амортизації основних засобів, удосконалений план аудиту основних засобів, що дозволить аудиторів надавати підприємству більш якісну інформацію, яку воно зможе використовувати для удосконалення обліку основних засобів. Таким чином, запропоновані нововведення із удосконалення аудиту основних засобів на АТ “Трест Житлобуд - 1” сприятимуть поліпшенню перевірки основних засобів і роботи бухгалтерії в цілому.

У зв'язку з розвитком інформаційних технологій на ринку комп'ютерних бухгалтерських програм існує широкий спектр системних комплексів.

Виокремлюють такі основні види інформаційних систем бухгалтерського обліку: «1С: Бухгалтерія», «Інфо-Бухгалтер», «Фінанси без проблем», «Головний бухгалтер», «Бухоблік-Фінанси-Бізнес», «ФінЕко», Fin Expert та інші. Комп'ютеризація бухгалтерського обліку загалом, передбачає вирішення таких задач безпосередньо з обліку основних засобів: формування і ведення картотеки по інвентарних номерах основних засобів, як реєстрів аналітичного обліку в довіднику основні засоби; оприбуткування основних засобів, що надходять на підприємство; введення в експлуатацію основних засобів, що надійшли; нарахування зносу (амортизації) по основних засобах; вибуття основних засобів через реалізацію, ліквідацію і списання; формування реєстрів аналітичного і синтетичного обліку основних засобів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз господарської діяльності: теорія і практикум : навч. посіб / укл. Н.Ю. Єршова, О. В. Портна. Львів: Магнолія 2006, 2015. 312 с.
2. Андрійчук В. Г. Фонди не зношуються, зношуються засоби праці. *Голос України*. 1997. № 6. С. 3.
3. Барановська С. П. Обліково-аналітичне забезпечення як невід’ємна складова управління підприємством. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку* : зб. наук. праць / відп. ред. О.Є. Кузьмін. Л. : Вид-во Львівської політехніки, 2012. С. 8–11.
4. Бернстайн Л. А. .. Аналіз фінансової звітності: теорія, практика та інтерпретація: Пер. з англ. / Наук. ред. перекладу чл.-кор. РАН І. І. Єлісеєва. Гол. редактор серії проф. Я. В. Соколов. - М. : Фінанси і статистика, 2003. - 624 с., 2003
5. Словник основних термінів і понять з дисципліни «Менеджмент і адміністрування (теорія організації)» для студентів спеціальності 073 Менеджмент ступеня вищої освіти «бакалавр» / А.І. Соловйов. – Херсон: вид-во ФОП Вишемирський В. С, 2019. – 31 с.
6. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник для студентів вузів спеціальності 7.050106 “Облік і аудит”/ Вид. 2-е, доп. і перероб. - Житомир: ЖІТІ, 2000. – 640с.
7. Бондар М. І. Обліково-аналітична інформація в управлінні підприємницькою діяльністю. *Економічний аналіз*. 2010. Вип. 6. С. 13–16.
8. Бруханський Р. Ф. Модернізація обліково-інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту сільськогосподарських підприємств. *Сучасний бухгалтерський облік, аналіз і аудит: галузевий аспект: у 2 т. :* монографія / за ред. П. Й. Атамас. Дніпропетровськ : Герда, 2013. Т. 1. С. 21–34.
9. Бутинець Т. А. Основні засоби: точка зору економіста. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2012. № 2 (23). С. 22–36.

10. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський словник. Житомир : Рута, 2001. 224 с.
11. Бухгалтерський облік та оподаткування : навч. посібник / за ред. Р. Л. Хом'яка, В. І. Лемішовського. Львів: Бухгалтерський центр «Ажур», 2009. 1112 с.
12. Голов С.Ф. Управлінський облік: підручник. К. ЦНЛ.2020. 534с.
13. Волощук Л. О. Обліково-аналітичне забезпечення управління інноваційним розвитком підприємства. *Праці Одеського політехнічного університету*. 2011. Вип. 2 (36). С. 329–334.
14. Глосарій. URL: http://www.zhu.edu.ua/mk_school/mod/glossary/view.php?id=1194 (дата звернення: 15.06.2022 р.).
15. Голячук Н. Обліково-аналітичне забезпечення як важлива складова управління підприємством. *Економічний аналіз*. 2010. Вип. 6. С. 408–410.
16. Гуменюк А.Ф. Бухгалтерський облік та аудит відтворення основних засобів: теорія і практика: автореф. дис... кандидата екон. наук: 08.00.09 – Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності). Київ : ДАСОА, 2010. 21 с.
17. Григорова З.В. Формування та ефективність використання основного капіталу підприємств: автореф. дис. канд. екон. наук : 08.06.01 / З.В. Григорова. – Київ, 2005. – 19 с.
18. Грінько А. П. Облік основних засобів: теорія, стан, проблеми, перспективи : монографія.. Х. : Харківська державна академія технології та організації харчування, 2002. 276 с.
19. Гудзинський О. Д. Теоретичні аспекти формування обліково-аналітичного механізму менеджменту. *Облік і фінанси АПК*. 2008. № 3. С. 89-93.
20. Гура Н. О. Облік у житлово-комунальному господарстві: теорія і практика: монографія. К. : Знання, 2006. 351 с.
21. Гура Н. Облік основних засобів в житлово-комунальному господарстві. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2004. № 6. С. 37- 42
22. Державна служба статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 08.04.2022 р.).

23. Довгалюк Н. В. Ефективність використання та відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств Центрального Полісся : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04. Житомир, 2010. 20 с.
24. Економіка підприємства : підручник : у 2 т. / за ред. С. Ф. Покропивного. К. : Хвиля-Прес, 1995. Т. 1. 400 с.
25. Економічний словник / за редакцією П. І. Багрія, С. І. Дорогунцова. К. : Головна редакція української радянської енциклопедії Академії наук Української РСР, 1973. 622 с.
26. Єршова Н. Ю. Формування системи фінансових індикаторів для оцінки фінансового стану підприємств промисловості (на прикладі підприємств машинобудування). *Економіка: проблеми теорії та практики*: зб. наук. праць. Вип. 233. Т. 5. Дніпропетровськ: ДНУ, 2007. С. 1263–1272.
27. Загородній А. Г. Оцінювання ефективності системи обліково-аналітичного забезпечення менеджменту підприємства. Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні : матеріали міжнар. наук.-прак. конф. м. Тернопіль, 23–24 квітня 2010 р. М-во освіти і науки України, ТНЕУ. Т. : Крок, 2010. С. 31–32.
28. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопад 1999 р. № 291. *Офіційний вісник України*. 1999. № 52. ст. 78. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99.#Text>
29. Кім Ю. Г. Бухгалтерський та податковий облік: Первинні документи та порядок їх заповнення / Ю. Г. Кім. – К. : ЦУЛ, 2014. 600 с.;
30. Камінська Т. Г. Обліково-аналітичне забезпечення фінансового менеджменту в сільськогосподарських підприємствах : автореф. дис. канд. екон. наук : 08.06.04. К., 2006. 20 с.
31. Кричун П.М. Цілі та завдання аудиторської перевірки незавершеного будівельного виробництва: підходи до ідентифікації. *Бухгалтерський облік та аудит*. 2010. № 2. С. 39 – 44.

32. Кленін О. В. Ефективність відтворення основного капіталу підприємств : монографія. НАН України, Інститут економіки промисловості. Донецьк : Вид-во Інституту економіки промисловості, 2006. 196 с.
33. Косміна Р. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік: навч. посіб. для студ. екон. спец. ВНЗ / Ю.Д. Чацкіс (ред.). – К. : Вища школа, 2008. 255 с.
34. Колеснікова О.М., Ганяйло О. М. Проблемні питання обліку і оподаткування операцій з основними засобами. *Облік і фінанси АПК*. 2019.
35. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30, ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 06.02.2022 р.).
36. Кундеус, О.М. Облік витрат на поліпшення та ремонт основних засобів. *Інноваційна економіка*. 2018. № 12.
37. Крамчанінова М. Д. Формування системи управління промисловим підприємством в умовах стратегічного партнерства : автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.03. Донецький державний ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. Маріуполь, 2005. 20 с.
38. Крупка Я. Д. Фінансовий облік: підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. Я. Микитюк – К.: «Хай-Тек Прес», 2011. 544 с
39. Лесняк В. Методика аудиту операцій з використання та утримання основних засобів. *Економічний аналіз*. 2017. Вип. 11, ч. 2. с. 313-315.
40. Лисенко Н. М. Облікова інформація в системі управління підприємства (на прикладі житлово-комунального господарства). *Формування ринкових відносин в Україні*. 2005. №9(52). С. 62-68.
41. Лисенко, Н. Собівартість послуг підприємств водо-теплопостачання і водовідведення: сучасні обліково-економічні проблеми. *Бухгалтерський облік і аудит : Науково-практичний журнал*. 2009. № 4. С. 32-38.
42. Мельничук І. В. Мужевич Н. В. Облік фінансового забезпечення відтворення основних засобів будівельних підприємств. *Галицький економічний вісник*. Тернопіль, 2019. № 1. С. 123-130.

43. Максименко А. В. Проблемні питання обліку основних засобів. *Фінанси, облік і аудит*. 2010. № 15. С. 288-293. URL: https://kneu.edu.ua/userfiles/arch/PDF_3929.pdf (дата звернення: 23.01.2022 р.).
44. Максимів Ю. В. Організаційні підходи до вдосконалення системи обліково-аналітичного забезпечення управління відходами деревообробного виробництва. *Вісник національного університету водного господарства та природокористування*. 2011. Вип. 2 (54). С. 131–138.
45. Мордвінцева Т. В. Основні засоби підприємства: економічна сутність. *Сталий розвиток економіки*. 2013. № 19. С. 90-93.
46. Мельничук І. В. Мужевич Н. В. Облік фінансового забезпечення відтворення основних засобів будівельних підприємств. *Галицький економічний вісник*. Тернопіль, 2019. № 1. С. 123-130.
47. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів : затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 вересня 2003 р. №561. *Баланс-Бюджет*. 2015. № 6. ст. 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-15#Text> (дата звернення: 24.01.2022 р.).
48. Пантелєєв В.П. Аудит. Навчальний посібник. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. 400 с.
49. Мних Є. В. Сучасний економічний аналіз: питання методології та організації. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2006. № 1. С. 55–61.
50. МСБО 16. Основні засоби. [Чинний від 2012-01-01]. Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014#Text (дата звернення: 16.12.2021 р.).
51. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 07. 02. 2013 № 73. *Офіційний вісник України*. 2013. № 19. ст. 97. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 16.12.2021 р.).

52. Пилипенко А. А. Організація обліково-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку підприємства. Х. : Вид-во ХНЕУ, 2007. 276 с.
53. Пиріжок Є. С. Поняття «основні засоби» та канали їх вибуття на підприємстві. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2011. Вип. 2(20). С. 397-405.
54. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопад 1999р. № 291. *Офіційний вісник України*. 2011. № 102. ст. 325. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11> (дата звернення: 06.02.2022 р.).
55. Податковий кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 13-14, № 15-16, № 17. ст. 112. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 06.02.2022 р.).
56. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 26. 04. 2000 р. *Офіційний вісник України*. 2006. № 22. ст. 284. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06#Text> (дата звернення: 06.02.2022 р.).
57. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 28. 07. 2000 р. №181. *Офіційний вісник України*. 2000. № 33. ст. 114. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00> (дата звернення: 06.02.2022 р.).
58. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 28. 11. 1999 р. №290. *Офіційний вісник України*. 1999. № 50. ст. 442. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> (дата звернення: 06.02.2022 р.).

59. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 31. 12. 1999 р. №318. *Офіційний вісник України*. 2000. № 3. ст. 18. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (дата звернення: 06.02.2022 р.).
60. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 07. 07. 1999 № 163. *Офіційний вісник України*. 1999. № 50. ст. 442. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> (дата звернення: 06.02.2022 р.).
61. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, які утримуються для продажу, і припинення діяльності» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 7. 11. 2003 року № 617. *Офіційний вісник України*. 2003. № 47.ст. 180. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03#Text> (дата звернення: 06.02.2022 р.).
62. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 24. 12. 2004 р. №817. *Офіційний вісник України*. 2005. № 2. ст. 587. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05#Text> (дата звернення: 06.02.2022 р.).
63. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 «Інвестиційна нерухомість» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 2. 07. 2007 р. №779. *Офіційний вісник України*. 2007. № 52. ст. 247. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0823-07#Text> (дата звернення: 06.02.2022 р.).
64. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 18. 10. 1999 р. №242. *Офіційний вісник України*. 1999. № 44. ст. 229. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99> (дата звернення: 06.02.2022 р.).
65. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : затв.

- наказом Міністерства фінансів України від 27. 04. 2000 р. № 92. *Офіційний вісник України*. 2000. № 21. ст. 99. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00> (дата звернення: 06.02.2022 р.).
66. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 року № 996 – XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 40. ст. 365. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 06.02.2022 р.).
67. Про Державну фіскальну службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 21. 05. 2014 р. №236. *Офіційний вісник України*. 2014. № 55. ст. 31. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 14.07.2022 р.).
68. Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на комунальні послуги : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2011 р. № 869. *Офіційний вісник України*. 2011. № 62. ст. 17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/869-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення: 13.05.2022 р.).
69. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку: затв. наказом Міністерства фінансів України від 29. 12. 2000 р. № 356. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2001. № 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00#Text> (дата звернення: 06.02.2022 р.).
70. Про затвердження Порядку формування тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення : затв. постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 10.03.2016 № 302. *Офіційний вісник України*. 2016. № 36. ст. 416. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0593-16#n12> (дата звернення: 13.05.2022 р.).

71. Про затвердження Правил організації та ведення обліку за ліцензованими видами діяльності суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення : затв. постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 27. 12. 2017 р. № 1474. *Офіційний вісник України*. 2019. № 64. ст. 209. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1474874-17#Text> (дата звернення: 06.02.2022 р.).
72. Про затвердження типових форм первинного обліку : Наказ Міністерства статистики України від 29 грудня 1995р. № 352. *Офіційний вісник України* 1998 р. № 46. ст. 69. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0712-98#Text> (дата звернення: 06.02.2022 р.).
73. Пушкар М. С. Фінансовий облік у системі управління : монографія. Тернопіль: Карт-бланш, 2006. 178 с.
74. Рибченко М. Ф. Теоретико-методологічні аспекти оцінювання основних засобів. *Держава та регіони*. 2006. № 2. С. 225-228.
75. Стельмах Х. П. Модернізація основних засобів підприємств в умовах інвестиційного розвитку : дис ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Х. П. Стельмах. – Львів: НУ «Львівська політехніка», 2020 р. – 223 с.
76. Словник української мови : в 11 т. К.: Наукова думка. Т. 3. 1972. URL: <https://www.sum.in.ua> (дата звернення: 22.08.2022 р.).
77. Старицький Т.М. Методичні основи економічної діагностики відтворення і ефективності використання основного капіталу. *Агроінком*. 2018. № 7. с. 56-60.
78. Тітаренко Г. Б. Методичні підходи для побудови обліково-аналітичної системи з використанням експертних оцінок. *Облік і фінанси АПК*. 2010. № 4. С. 66–69.
79. Ткачук С. В. Основні засоби: аналіз сутнісних та структурних характеристик. *Наукові праці НУХТ*. 2009. № 32. С. 140-143.

80. Утенкова К. О. Облік основних засобів за національними і міжнародними стандартами. *Облік і фінанси*. 2014. № 2. С. 79-83. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2014_2_12 (дата звернення: 08.05.2022 р.).
81. Фінансовий словник-довідник / за ред. М. Я. Дем'яненка. К. : ІАЕ УААН, 2003. 555 с.
82. Харламова, О.В. Пропозиції щодо врахування галузевих особливостей аудиту будівельних організацій. *Науково-технічний збірник «Комунальне господарство міст»*. Серія: Економічні науки. 2007. Вип. 77. С. 252-258.
83. Хмель В. О. Економічний зміст і методика обліку витрат на поліпшення основних засобів URL : <http://webcache.googleusercontent.com...Cmzu9XxNE:www.kntu.kr.ua/statti/%25D6> (дата звернення: 08.05.2022 р.).
84. Цивільний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44, ст.35. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 10.02.2022 р.).
85. Шайкан А. В. Бухгалтерський облік у прийнятті управлінських стратегічних рішень : монографія. Київ: КНЕУ, 2009. 303 с.
86. Шкарабан С. І. Теоретичні аспекти економічного аналізу. *Економічний аналіз*. 2011. Вип. 8. Ч. 1. С. 10-11
87. Шевченкова Л.Г. Основні засоби: що було, що буде? *Баланс*. 2010. № 5. С. 32-36.
88. Юрків Д. І. Удосконалення організації обліку основних засобів на підприємстві. *Управління розвитком*. 2014. № 11. С. 60-62. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2014_11_26 (дата звернення: 07.08.2022 р.).
89. Юрків Д. І. Удосконалення документального оформлення обліку основних засобів. *Управління розвитком*. 2014. № 9. С. 105–107. URL : Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2014_9_45 (дата звернення: 07.08.2022 р.).

90. Яловега Л.В. Облік витрат на ремонт та поліпшення основних засобів: бухгалтерський і податковий аспект URL : file:///...Downloads/есnof_2013_10(4)_73.pdf (дата звернення: 12.02.2022 р.).
91. Яремчук Н. Ф. Інформаційне забезпечення обліку та контролю нерухомості. *Економіка АПК*. 2013. № 8. С. 84-89.
92. Янчев А. В. Економічна сутність відтворення основних засобів. Прогресивні ресурсозберігаючі технології та їх економічне обґрунтування у підприємствах харчування. Економічні проблеми торгівлі: зб. наук. пр. Харк. держ. акад. технології та організації харчування. Х. : ХДАТОХ, 2002. Ч. 2. С. 87-90.

ДОДАТКИ

Додаток А

Підприємство ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
"ТРЕСТ ЖИТЛОБУД - 1"

Територія Харківська область, Харків

**Організаційно-
правова форма
господарювання** Акціонерне товариство

**Вид економічної
діяльності** Будівництво житлових і нежитлових
будівель

Дата 01.01.2020

за ЄДРПОУ 01270285

за КОАТУУ 631010000

за КОПФГ 230

за КВЕД 41.20

КОДИ
01.01.2020
01270285
631010000
230
41.20

Середня кількість працівників: 2028

Адреса, телефон: 61002 м. Харків, вул. Алчевських, буд. 43, (057) 700-50-91

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

V

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2019 р. Форма №1

Код за ДКУД 1801
001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	253	152
первісна вартість	1001	1 059	724
накопичена амортизація	1002	(806)	(572)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	6 674	0
Основні засоби	1010	151 812	181 211
первісна вартість	1011	219 406	278 681
Знос	1012	(67 594)	(97 470)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
Знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	9 561	9 742
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	3 218	7 126
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	171 518	198 231
II. Оборотні активи			

Запаси	1100	1 892 122	2 316 702
Виробничі запаси	1101	106 437	103 885
Незавершене виробництво	1102	1 741 261	2 109 437
Готова продукція	1103	23 570	58 667
Товари	1104	20 854	44 713
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	232 760	487 446
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	57 746	81 342
з бюджетом	1135	23 727	58 839
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	237 837	359 120
Поточні фінансові інвестиції	1160	85 500	290 202
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 891	24 352
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	1 891	24 352
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	186 943	9 479
Усього за розділом II	1195	2 718 526	3 627 482
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	2 890 044	3 825 713

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5 438	5 438
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	800 156	800 156
Емісійний дохід	1411	800 156	800 156
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	808	808
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	52 619	99 312
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	859 021	905 714
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	57 814	9 833
Інші довгострокові зобов'язання	1515	406 807	1 092 016
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0

Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	464 621	1 101 849
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	79 286
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	100 000	427 756
товари, роботи, послуги	1615	103 071	206 292
розрахунками з бюджетом	1620	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	2 294	0
розрахунками з оплати праці	1630	14 706	16 932
одержаними авансами	1635	1 214 050	746 674
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	30 654	25 874
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	101 627	315 336
Усього за розділом III	1695	1 566 402	1 818 150
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	2 890 044	3 825 713

Примітки: Примітки щодо окремих статей балансу наведені у формі "Примітки до фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності".

Керівник

Харченко Олександр Михайлович

Головний бухгалтер

Коханська Олена Василівна

Додаток Б

			КОДИ
		Дата	01.01.2021
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ТРЕСТ ЖИТЛОБУД - 1"	за ЄДРПОУ	01270285
Територія	Харківська область, Харків	за КОАТУУ	6310100000
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Будівництво житлових і нежитлових будівель	за КВЕД	41.20

Середня кількість працівників: 2280

Адреса, телефон: 61002 м. Харків, вул. Алчевських, буд. 43, (057) 700-50-91

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31.12.2020 р.

Форма №1

Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	152	142
первісна вартість	1001	724	308
накопичена амортизація	1002	(572)	(166)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	181 211	225 938
первісна вартість	1011	278 681	345 139
знос	1012	(97 470)	(119 201)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	9 742	10 085
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	7 126	2 330
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	198 231	238 495
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	2 316 702	2 801 884
Виробничі запаси	1101	103 885	111 355

Незавершене виробництво	1102	2 109 437	2 610 256
Готова продукція	1103	58 667	50 669
Товари	1104	44 713	29 604
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	487 446	600 904
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	81 342	47 872
з бюджетом	1135	58 839	16 930
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	359 120	1 669 147
Поточні фінансові інвестиції	1160	290 202	85 500
Гроші та їх еквіваленти	1165	24 352	4 252
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	24 352	4 252
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	9 479	6 135
Усього за розділом II	1195	3 627 482	5 232 624
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	3 825 713	5 471 119

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5 438	5 547
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	800 156	2 160 391
Емісійний дохід	1411	800 156	2 160 391
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	808	808
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	99 312	132 719
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	905 714	2 299 465
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	9 833	12 747
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1 092 016	1 307 591
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0

Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	1 101 849	1 320 338
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	79 286	65 312
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	427 756	358 245
товари, роботи, послуги	1615	206 292	252 817
розрахунками з бюджетом	1620	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	0	0
розрахунками з оплати праці	1630	16 932	25 321
одержаними авансами	1635	746 674	929 185
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	25 874	32 820
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	315 336	187 616
Усього за розділом III	1695	1 818 150	1 851 316
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	3 825 713	5 471 119

Примітки: Примітки щодо окремих статей балансу наведені у формі "Примітки до фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності".

Керівник

Арутюнов Валерій Ашотович

Головний бухгалтер

Коханська Олена Василівна

Додаток В

			КОДИ
		Дата	01.01.2022
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ТРЕСТ ЖИТЛОБУД - 1"	за ЄДРПОУ	01270285
Територія	Харківська область, Харків	за КОАТУУ	6310100000
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Будівництво житлових і нежитлових будівель	за КВЕД	41.20

Середня кількість працівників: 2277

Адреса, телефон: 61002 м. Харків, вул. Алчевських, буд. 43, (057) 700-50-91

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31.12.2021 р.

Форма №1

Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	142	338
первісна вартість	1001	308	656
накопичена амортизація	1002	(166)	(318)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	225 938	317 191
первісна вартість	1011	345 139	474 964
знос	1012	(119 201)	(157 773)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	10 085	10 088
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	2 330	1 570
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	238 495	329 187
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	2 801 884	3 962 712
Виробничі запаси	1101	111 355	180 742
Незавершене виробництво	1102	2 610 256	3 660 472

Готова продукція	1103	50 669	84 110
Товари	1104	29 604	37 388
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	600 904	684 185
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	47 872	112 393
з бюджетом	1135	16 930	6 072
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 669 147	1 116 028
Поточні фінансові інвестиції	1160	85 500	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	4 252	50 885
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	4 252	50 885
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	6 135	19 939
Усього за розділом II	1195	5 232 624	5 952 214
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	5 471 119	6 281 401

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5 547	5 547
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	2 160 391	2 160 391
Емісійний дохід	1411	2 160 391	2 160 391
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	808	808
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	132 719	138 443
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	2 299 465	2 305 189
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	12 747	5 646
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1 307 591	1 159 633
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0

у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	1 320 338	1 165 279
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	65 312	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	358 245	427 914
товари, роботи, послуги	1615	252 817	237 595
розрахунками з бюджетом	1620	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	0	0
розрахунками з оплати праці	1630	25 321	27 192
одержаними авансами	1635	929 185	1 784 566
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	32 820	37 793
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	187 616	295 873
Усього за розділом III	1695	1 851 316	2 810 933
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	5 471 119	6 281 401

Примітки: д/в

Керівник

Арутюнов Валерій Ашотович

Головний бухгалтер

Коханська Олена Василівна

Додаток Г

Підприємство

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
"ТРЕСТ ЖИТЛОБУД - 1"

за ЄДРПОУ

Дата

КОДИ
01.01.2020
01270285

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)

за 2019 рік

Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2 102 259	980 275
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 925 396)	(874 385)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	176 863	105 890
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	155 970	107 215
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(80 652)	(38 940)
Витрати на збут	2150	(16 804)	(12 132)
Інші операційні витрати	2180	(159 268)	(117 993)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	76 109	44 040
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	323 151	51 344
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(16 439)	(10 955)

Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(323 253)	(50 932)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	59 568	33 497
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-12 852	-8 304
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	46 716	25 193
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	46 716	25 193

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 169 265	806 976
Витрати на оплату праці	2505	295 925	202 317
Відрахування на соціальні заходи	2510	64 674	44 067
Амортизація	2515	35 559	25 720
Інші операційні витрати	2520	821 069	559 117
Разом	2550	2 386 492	1 638 197

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	21 752 000	21 752 000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	21 752 000	21 752 000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	2,147660	1,158190
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	2,147660	1,158190
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Харченко Олександр Михайлович

Головний бухгалтер

Коханська Олена Василівна

Додаток Д

Підприємство

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
"ТРЕСТ ЖИТЛОБУД - 1"

за ЄДРПОУ

Дата

КОДИ

01.01.2021

01270285

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)

за 2020 рік

Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2 421 163	2 102 259
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 234 079)	(1 925 396)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	187 084	176 863
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	257 232	155 970
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(85 229)	(80 652)
Витрати на збут	2150	(19 869)	(16 804)
Інші операційні витрати	2180	(272 893)	(159 268)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: Прибуток	2190	66 325	76 109
Збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	1 281 030	323 151
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(24 588)	(16 439)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)

Інші витрати	2270	(1 277 121)	(323 253)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
Прибуток	2290	45 646	59 568
Збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-12 239	-12 852
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
Прибуток	2350	33 407	46 716
Збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	33 407	46 716

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 206 547	1 169 265
Витрати на оплату праці	2505	375 966	295 925
Відрахування на соціальні заходи	2510	81 797	64 674
Амортизація	2515	47 842	35 559
Інші операційні витрати	2520	1 138 577	821 069
Разом	2550	2 850 729	2 386 492

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	22 187 040	21 752 000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	22 187 040	21 752 000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	1,505700	2,147660
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	1,505700	2,147660
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Примітки: Примітки щодо окремих статей звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) наведені у формі "Примітки до фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності".

Керівник

Арутюнов Валерій Ашотович

Головний бухгалтер

Коханська Олена Василівна

Додаток Е

Підприємство

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
"ТРЕСТ ЖИТЛОБУД - 1"Дата
за ЄДРПОУ

КОДИ
01.01.2022
01270285

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)за 2021 рік
Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 948 348	2 421 163
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 787 820)	(2 234 079)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:	2090	160 528	187 084
Прибуток			
Збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	201 826	257 232
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(95 914)	(85 229)
Витрати на збут	2150	(24 852)	(19 869)
Інші операційні витрати	2180	(213 609)	(272 893)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:	2190	27 979	66 325
Прибуток			
Збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	347 247	1 281 030
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(16 401)	(24 588)

Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(347 556)	(1 277 121)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
Прибуток	2290	11 269	45 646
Збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-5 545	-12 239
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
Прибуток	2350	5 724	33 407
Збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	5 724	33 407

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 267 158	1 206 547
Витрати на оплату праці	2505	426 918	375 966
Відрахування на соціальні заходи	2510	93 862	81 797
Амортизація	2515	65 821	47 842
Інші операційні витрати	2520	1 216 219	1 138 577
Разом	2550	3 069 978	2 850 729

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	22 187 040	22 187 040
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	221 874	22 187 040
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,257990	1,505700
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,257990	1,505700
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Арутюнов Валерій Ашотович

Головний бухгалтер

Коханська Олена Василівна

